

De Religieus-ideologische Doctrine van de Nation of Islam gedurende de perioden 1960-1965 en 2010-2016.

Naam: Colin Ruijsenaars
studentnummer: 4150791
opleiding: Geschiedenis
Cursus: Ges-Bachelor eindschrift
Begeleider: Rutger van der Hoeven
Taal: Nederlands

Inleiding Scriptie

“On July the Fourth, the day of America's independence celebration, He announced the beginning of His mission which was to restore and to resurrect His lost and found people, who were identified as the original members of the Tribe of Shabazz from the Lost Nation of Asia.”¹

Zo stelt de officiële website van de Nation of Islam. Met dit citaat verwijst de Nation of Islam (binnen dit onderzoek afgekort als 'NOI') naar de oprichting van de organisatie door Wallace D. Fard Muhammad op 4 juli 1930 in Detroit, Michigan.² Zoals gesteld in dit citaat gelooft men binnen de NOI dat de heer Muhammad, oftewel 'He', de menselijke belichaming van Allah op aarde was.

De NOI staat bekend als een van de meest invloedrijke organisaties binnen de Afro-Amerikaanse gemeenschap in de Verenigde Staten en genoot vooral veel media-aandacht, publiciteit, bekendheid en aanhang onder het leiderschap van de opvolger van Wallace Muhammad, Elijah Muhammad.³ De toename in naamsbekendheid en ledenaantal was mede te verklaren, door de controversiële positie van de organisatie binnen de Afro-Amerikaanse Mensenrechtenbeweging van de jaren zestig. Het racistische, militante, antisemitische en separatistische gedachtegoed bracht de organisatie enorme publiciteit. De sterke sociale en economische achtergesteldheid van de Afro-Amerikaanse gemeenschap had een aanzienlijke invloed op de doelstellingen van de organisatie. Men streed, naar eigen zeggen, voor het verbeteren van de sociale, economische en mentale gesteldheid van de Afro-Amerikanen en een betere positie voor het zwarte ras, binnen een door de blanke christenen gedomineerde samenleving.⁴ Vanaf 1978 tot op heden valt de NOI onder het leiderschap van 'The Honorable Minister' Louis Farrakhan.⁵

Tot op heden is er binnen de geschiedschrijving nog weinig geschreven over de organisatie van de NOI. Historici hebben zich binnen dit onderwerp veelal beperkt tot het onderzoeken van belangrijke

---

¹ Mother Tynetta Muhammad, *Nation of Islam in America: a nation of beauty and peace* (1996), NOI.org <https://www.noi.org/noi-history/>; (Gepubliceerd op 28-03-1996), (Geraadpleegd op 7-12-2016).

² Wallace D. Fard Muhammad staat bekend als de oprichter van de Nation of Islam. Binnen de NOI gelooft men dat Muhammad de menselijke belichaming was van Allah (God) en zich in 1930 openbaarde aan het uitverkorene volk van God, de Afro-Amerikaanse (zwarte) bevolking. Tot op heden is er vrij weinig bekend over Muhammad. Onder het leiderschap van Muhammad groeide de NOI uit tot een goed georganiseerde en gestructureerde organisatie, met een groot aantal vestigingen en moskeeën, een eigen Universiteit der Islam en een eigen doctrine en interpretatie van de Koran en de Bijbel. Na het verdwijnen van Fard Muhammad in 1934 werd het leiderschap van de organisatie overgenomen door Elijah Muhammad.

³ Elijah Muhammad, geboren als Elijah Robert Poole op 7 oktober, 1897, was de leider van de NOI gedurende de periode van 1934 tot aan zijn dood in 1975. Elijah Muhammad is de leider van de NOI die de ideologie en religie van de organisatie op papier heeft gezet en heeft vormgegeven. Onder zijn leiderschap groeide de organisatie uit tot een van de grootste en bekendste religieuze organisaties binnen de Afro-Amerikaanse gemeenschap.

⁴ <https://www.noi.org/muslim-program/>; NOI.org, 'What the Muslims want.', (Geraadpleegd op 9-12-2016).

⁵ Louis Farrakhan, geboren als Louis Eugene Wolcott op 11 mei 1933, is een Amerikaanse religieuze leider en activist. Farrakhan is tot op heden de leider van de NOI en heeft voor die tijd een groot aantal jaren als Imam gewerkt voor de NOI moskeeën in Boston en Harlem. Vanaf 2007 is Farrakhan minder actief binnen de organisatie vanwege een aantal gezondheidsproblemen, waardoor Farrakhan niet in staat is zijn werkzaamheden binnen de organisatie volledig te kunnen uitvoeren. Ondanks dit, blijft Farrakhan de leiderschapspositie binnen de organisatie behouden tot aan zijn dood, zoals gebruikelijk binnen de NOI.

leden van de organisatie, zoals Malcolm X, Elijah Muhammad en Louis Farrakhan, of het onderzoeken van de organisatie als onderdeel van de bredere Afro-Amerikaanse Mensenrechtenbeweging.⁶ De professoren Rita Edozie en Curtis Stokes beschrijven in hun werk, *Malcolm X's Michigan*, bijvoorbeeld de belangrijkste gebeurtenissen uit het leven van Malcolm X en de relatie tussen Malcolm en andere leden van de NOI.⁷ Binnen het onderzoek van deze professoren blijft een analyse van de religieuze ideologie van de organisatie echter uit.

De historicus Lukmaan H. K. Seekdaur analyseert in het onderzoek, *Malcolm X: The Pragmatic Nationalist*, verscheidene negatieve omstandigheden en de radicalisering van Malcolm X binnen de Afro-Amerikaanse gemeenschap. De focus van dit onderzoek ligt voornamelijk op het 'zwarte' nationalisme van Malcolm X, waarbij een marginale rol aan de Islam wordt toebedeeld.⁸ Net als Edozie, Stokes en Seekdaur, richt de historicus Claude A. Clegg III zich in het werk, *An Original Man, The life and times of Elijah Muhammad*, op een vooraanstaand lid van de organisatie, namelijk Elijah Muhammad. In tegenstelling tot deze auteurs, analyseert Clegg wel degelijk de NOI. Binnen dit onderzoek ligt de focus meer op organisatorische, economische en financiële factoren binnen de organisatie.⁹

Een uitstekend voorbeeld van een onderzoek waarbij de NOI onderzocht wordt als onderdeel van de bredere Mensenrechtenbeweging is, *Civil Rights and Social Movements in the America's*, van Vivienne Sanders.¹⁰ In hoofdstuk drie van dit onderzoek, genaamd '*Martin, Malcolm and Black Power*', besteedt Sanders een aantal paragrafen aan de NOI. Sanders beschrijft kort de geschiedenis van de NOI en koppelt deze aan de Black Power Movement. Een diepere analyse van de religieus-ideologische dimensie van de organisatie blijft binnen het onderzoek van Sanders hiermee uit.

Een tweede voorbeeld van onderzoek naar de NOI binnen de Mensenrechtenbeweging is het werk, *A history of the Nation of Islam*, van Dawn-Marie Gibson. Gibson beschrijft in haar boek de geschiedenis van de NOI, waarbij zij voornamelijk de positie van Malcolm X en de machtsstructuur binnen de organisatie onder het leiderschap van Elijah Muhammad en Louis Farrakhan onderzoekt. Net als bij Sanders, ontbreekt hier een analyse van diepere religieus-ideologische dimensies van de

---

⁶ R. K. Edozie, C. Stokes, *Malcolm X's Michigan Worldview: An Exemplar for Contemporary Black Studies*, (Michigan, 2015).; L. H. K. Seekdaur, *Malcolm X, The Pragmatic Nationalist*, (Hamburg, 2014).; C. A. Clegg III, *An Original Man, The Life and Times of Elijah Muhammad*, (New York, 1998).;

⁷ Edozie, Stokes, *Malcolm X's Michigan Worldview* (Michigan 2015).; R. K. Edozie is een professor binnen het departement van Internationale Betrekkingen en Afrikaanse Zaken aan het 'James Madison College of Public Affairs', aan de Michigan State University.; C. Stokes is werkzaam als professor aan de departement van 'African American and African Studies' aan Michigan State University.

⁸ L. H. K. Seekdaur, *Malcolm X, The Pragmatic Nationalist*, (Hamburg 2014).; Lukmaan Hakim Khan Seekdaur is een auteur en onderzoeker aan de Universiteit van Mauritius in de Republiek Mauritius.

⁹ C. A. Clegg III, *An Original Man, The Life and Times of Elijah Muhammad*, (New York, 1998).; Claude Andrew Clegg III is een Amerikaanse historicus en is werkzaam als professor aan de Universiteit van North Carolina.

¹⁰ V. Sanders, *Civil Rights and Social Movements in the America's*, (London, 2013).; Vivienne Sanders is een Amerikaanse historicus. Haar primaire onderzoeksonderwerpen zijn 'Race Relations in the USA'. Sanders is gespecialiseerd in Amerikaanse 'rassenrelaties' vanaf 1900.

organisatie.¹¹

In deze werken besteden deze historici geen aandacht aan de religieus-ideologische identiteit van de organisatie en de manier waarop religie door deze organisatie in de praktijk werd vormgegeven. Historici hebben zich altijd gericht op vooraanstaande personen en gebeurtenissen van de organisatie, vanwege hun charismatische, belangrijke rol. Dit heeft geleid tot het ontstaan van een hiaat in de historiografie.

In dit opzicht heeft het historisch belang van de ‘fardische’ islamitisch-religieuze aspecten binnen de NOI erg geleden aan een verrassende mate van wetenschappelijke verwaarlozing.¹² Vooral omdat de organisatie zowel in het verleden als tegenwoordig enige invloed uitoefent op de vorming van de Amerikaanse islam en het Afro-Amerikaans raciale bewustzijn. Hiermee schetsen historici echter een incompleet en onnauwkeurig beeld van de organisatie. Het is relevant om de religieus-ideologische aspecten van de NOI te onderzoeken. Een dergelijk onderzoek biedt een uitstekende bijdrage aan de geschiedschrijving van deze organisatie vanuit religieus-ideologisch perspectief. Daarnaast beschouwt het de NOI niet alleen als een radicale burgerrechtenorganisatie, maar neemt het ook haar zelfverklaarde religieuze missie serieus. Een onderzoek vanuit religieus-ideologisch perspectief schept wellicht een hedendaags historiografisch debat betreffende dit onderzoeksgebied.

Daarnaast is een onderzoek naar de NOI relevant vanwege het toenemende belang van de islam op de Amerikaanse publieke opinie en de politieke agenda. Hier kan men denken aan de controversiële uitspraken en beleidsvoorstellen van de Amerikaanse president Donald Trump. Betrouwbare onderzoeken dragen op deze manier bij aan een op feiten gebaseerde publieke opinie, beleidsvoorstellen en maatschappelijke maatregelen met betrekking tot radicale islamitische organisaties en de positie van de islam binnen de Verenigde Staten.

Binnen dit onderzoek zal de religieus-ideologische dimensie van de organisatie gedurende de jaren 1960-1965 (periode onder het leiderschap van Elijah Muhammad) vergeleken worden met de periode 2010-2016 (contemporaine periode onder het leiderschap van Louis Farrakhan). De tweede periode is relevant voor de discussie en geschiedschrijving over de positie van de islam in de contemporaine Amerikaanse geschiedenis en samenleving. Binnen dit onderzoek staat de volgende hoofdvraag centraal: Wat was de betekenis en positie van religie binnen de ideologie van de Nation of Islam in de Verenigde Staten in de perioden 1960-1965 en 2010-2016 en in hoeverre zijn deze veranderd?

---

¹¹ D. Gibson, *A history of the Nation of Islam*, (Santa Barbara, 2012).; Dr. Dawn-Marie Gibson is een historicus en professor aan de Royal Holloway Universiteit van Londen. Gibson werkt aan het departement van Geschiedenis en is gespecialiseerd in de Afro-Amerikaanse Islam en de Nation of Islam onder het leiderschap van Louis Farrakhan.

¹² Met de termen ‘Fardische’, ‘Fardisme’ en ‘Fardisch’ zal binnen dit onderzoek verwezen worden naar de Islamitische geloofsovertuiging en interpretatie van de Nation of Islam. De naam is afgeleid van de oprichter en ‘belichaming van god’ binnen de religie, Fard Muhammad.

Deze hoofdvraag zal in twee deelvragen beantwoord worden. Voordat deze twee deelvragen zullen worden uitgewerkt zal de historische context van de sociaal-economische positie van de Afro-Amerikaanse gemeenschap beschreven worden in een introductiehoofdstuk. Dit hoofdstuk biedt een historisch kader, waarin religieus-ideologische opvattingen begrepen kunnen worden.

In de eerste twee onderzoekhoofdstukken zal de religieus-ideologische dimensie van de organisatie gedurende de periode 1960-1965 onderzocht worden. Hier zal de volgende deelvraag beantwoord worden: Hoe werd religie in de literatuur van de Nation of Islam onder het leiderschap van Elijah Muhammad, gedurende de periode 1960-1965, beschreven en uitgelegd en hoe manifesteerde deze religie zich in praktische uitingen binnen de organisatie? Gedurende deze onderzoeksperiode zal gebruik worden gemaakt van bronanalyse van *Message to the Blackman in America* van Elijah Muhammad, verscheidene uitgaven van de officiële krant van de NOI genaamd *Muhammad Speaks*, *The Malcolm X interview* met Alex Haley, de speech *God's Judgement of White America* (1963) van Malcolm X en het artikel *Dr. Martin Luther King. Not a 'Dreamer', but a Man Evolving Toward a Common Goal for his People* van de officiële website van de NOI.¹³ De literatuurstudie voor deze onderzoeksperiode beperkt zich tot het werk *An Original Man, The Life and Times of Elijah Muhammad* van Claude A. Clegg III.¹⁴ In het eerste hoofdstuk zal onderzocht worden hoe de religie van de NOI gedurende deze periode in de literatuur van de organisatie uiteen gezet en beschreven werd. In het tweede hoofdstuk zullen praktische religieuze uitingen binnen de organisatie worden onderzocht en geanalyseerd. Hier kan gedacht worden aan gebruikte retoriek binnen interviews en in publicaties in *Muhammad Speaks*.

Vervolgens zal de religieus-ideologische dimensie gedurende de periode 2010-2016 worden geanalyseerd. Hier zal de volgende deelvraag behandeld worden: Hoe werd religie in de literatuur van de Nation of Islam onder het leiderschap van Louis Farrakhan, gedurende de periode 2010-2016, beschreven en uitgelegd en hoe manifesteerde deze religie zich in praktische uitingen binnen de organisatie? Net als bij de eerste deelvraag zullen in de twee deelhoofdstukken de literatuur en

---

¹³ Elijah Muhammad, *Message to the Blackman in America* (Chicago, Illinois 1965); *Muhammad Speaks* (Chicago Illinois, augustus 1962) <https://issuu.com/muhammadspeaks/docs/extra-aug-62>; *Muhammad Speaks*, (Chicago, Illinois, February 1962), <https://issuu.com/muhammadspeaks/docs/feb-1962>; 'Ibidem' (Chicago, Illinois, April 1962), <https://issuu.com/muhammadspeaks/docs/april-1962>; 'Ibidem' (Augustus 1962), <https://issuu.com/muhammadspeaks/docs/extra-aug-62>; 'Ibidem' <https://issuu.com/muhammadspeaks/docs/7-16-65>; 'Ibidem' (Chicago, Illinois, Mei 1960), <https://issuu.com/muhammadspeaks/docs/may1960>; 'Ibidem' (Chicago, Illinois, Oktober 1965), <https://issuu.com/muhammadspeaks/docs/12-10-65>; 'Ibidem' (Chicago, Illinois, April 1962), <https://issuu.com/muhammadspeaks/docs/april-1962>; 'Ibidem' (Chicago, Illinois, Augustus 1962), <https://issuu.com/muhammadspeaks/docs/extra-aug-62>; Alex Haley, *The Malcolm X Interview*, (Washington 1963), <https://www.unix-ag.uni-kl.de/~moritz/Archive/malcolmx/malcolmx.playboy.pdf>; (ed.) Imam Benjamin Karim, *God's Judgement of White America*, (4 December 1963), http://www.malcolm-x.org/speeches/spc_120463.htm; The Honourable Minister Louis Farrakhan, *Dr. Martin Luther King. Not a 'Dreamer', but a Man Evolving Toward a Common Goal for His People* (2015), http://www.finalcall.com/artman/publish/Minister_Louis_Farrakhan_9/article_102058.shtml (Geraadpleegd 11-2-2017).

¹⁴ Claude. A. Clegg III, *An Original Man, The Life and Times of Elijah Muhammad* (New York 1997).

praktische religieuze uitingen binnen de organisatie onderzocht worden. Gedurende deze onderzoeksperiode zal gebruik worden gemaakt van bronanalyse van de artikelen *The Nation of Islam Welcomes Muammar Gadhafi*, *The Muslim Program: What the Muslims Believe*, *Minister Louis Farrakhan 's Letter to Anti-Defamation League Director, Abraham Foxman*, *Minister Farrakhan on Israel's Genocide in Gaza* en *Min. Farrakhan on the killing of Michael Brown & Conspiracy to Destroy Black Youth*, *Mosque Maryam*. Daarnaast zal ook hier *The Alex Jones Interview* worden geanalyseerd.¹⁵ De literatuurstudie voor deze onderzoeksperiode zal bestaan uit de werken *A History of the Nation of Islam: Race, Islam and the Quest for Freedom* en *The Nation of Islam, Louis Farrakhan and the men who follow him* van Dawn-Marie Gibson.¹⁶

Voor dit onderzoek zullen zowel primaire, als secundaire bronnen worden geraadpleegd. De primaire bronnen zullen bestaan uit officiële boeken, verscheidene mediaplatformen zoals de officiële website van de NOI, gedigitaliseerde interviews en gepubliceerde speeches van de NOI.¹⁷ Het

¹⁵ Louis Farrakhan, 'The Nation of Islam Welcomes Muammar Gadhafi' (22-09-2010) http://www.finalcall.com/artman/publish/featuredFarrakhanArticle/article_6445.shtml (Geraadpleegd 04-03-2017).; Nation of Islam, *The Muslim Program: What the Muslims Believe*, (Chicago), <https://www.noi.org/muslim-program/>; Louis Farrakhan, 'Minister Louis Farrakhan's Letter to Anti-Defamation League Director, Abraham Foxman' (2010) <https://www.noi.org/the-honorable-minister-louis-farrakhans-june-24-2010-letter-to-antidefamation-league-director-abraham-foxman/> NOI.org, (Geraadpleegd op 04-03-2017).; Louis Farrakhan, 'Minister Farrakhan on Israel's Genocide in Gaza' (2014) <https://www.noi.org/israels-genocide-gaza/> NOI.org, (Geraadpleegd op 04-03-2017).; Louis Farrakhan, 'Min. Farrakhan on the killing of Michael Brown & Conspiracy to Destroy Black Youth', Mosque Maryam, Chicago, Illinois. (17-08-2014). <https://www.noi.org/black-youth-targeted/> NOI.org. (Geraadpleegd 04-03-2014).; Alex Jones, 'The Alex Jones Interview' (Jan. 20, 2016), The Final Call Productions, 'https://www.youtube.com/watch?v=4EdPsySCgA' (Gepubliceerd op 20-01-2015), (Geraadpleegd op 03-03-2017).

¹⁶ Dawn-Marie Gibson, 'A History of the Nation of Islam: Race, Islam and the Quest for Freedom' (Santa Barbara, California 2012).; D. Gibson, 'The Nation of Islam, Louise Farrakhan and the men who follow him' (Santa Barbara, California 2016).

¹⁷ NOI.org <https://www.noi.org/noi-history/>; (Gepubliceerd op 28-03-1996), (Geraadpleegd op 7-12-2016).; The American Constitution, 13th Amendment, <http://law2.umkc.edu/faculty/PROJECTS/FTRIALS/CONLAW/thirteenthamendment.html> (1865) (Geraadpleegd op 05-02-2017); Civil Rights Act of 1866, http://www.pbs.org/wgbh/amex/reconstruction/activism/ps_1866.html (Geraadpleegd op 05-02-2017).; Elijah Muhammad, *Message to the Blackman in America* (Chicago, Illinois 1965); The Honourable Minister Louis Farrakhan, *Dr. Martin Luther King. Not a 'Dreamer', but a Man Evolving Toward a Common Goal for His People* (2015), http://www.finalcall.com/artman/publish/Minister_Louis_Farrakhan_9/article_102058.shtml (Geraadpleegd 11-2-2017).; *Muhammad Speaks* (Chicago Illinois, augustus 1962) <https://issuu.com/muhammadspeaks/docs/extra-aug-62>; *Muhammad Speaks*, (Chicago, Illinois, February 1962), <https://issuu.com/muhammadspeaks/docs/feb-1962>; Alex Haley, *The Malcolm X Interview*, (Washington 1963), https://www.unix-ag.uni-kl.de/~moritz/Archive/malcolm/malcolm_x_playboy.pdf; *Muhammad Speaks* (Chicago, Illinois, April 1962), <https://issuu.com/muhammadspeaks/docs/april-1962>; *Muhammad Speaks* (Augustus 1962), <https://issuu.com/muhammadspeaks/docs/extra-aug-62>; 'Ibidem' <https://issuu.com/muhammadspeaks/docs/7-16-65>; (ed.) Imam Benjamin Karim, *God's Judgement of White America*, (4 December 1963), http://www.malcolm-x.org/speeches/spc_120463.htm; *Muhammad Speaks*, (Chicago, Illinois, Mei 1960), <https://issuu.com/muhammadspeaks/docs/may1960>; *Muhammad Speaks*, (Chicago, Illinois, Oktober 1965), <https://issuu.com/muhammadspeaks/docs/12-10-65>; *Muhammad Speaks*, (Chicago, Illinois, April 1962), <https://issuu.com/muhammadspeaks/docs/april-1962>; *Muhammad Speaks*, (Chicago, Illinois, Augustus 1962), <https://issuu.com/muhammadspeaks/docs/extra-aug-62>; Nation of Islam, *The Muslim Program: What the Muslims Believe*, (Chicago), <https://www.noi.org/muslim-program/>; Louis Farrakhan, 'Min. Farrakhan on the killing of Michael Brown & Conspiracy to Destroy Black Youth', Mosque Maryam, Chicago, Illinois. (17-08-2014). <https://www.noi.org/black-youth-targeted/> NOI.org. (Geraadpleegd 04-03-2014).; Louis Farrakhan, 'The Nation of Islam Welcomes Muammar Gadhafi' (22-09-2010) http://www.finalcall.com/artman/publish/featuredFarrakhanArticle/article_6445.shtml (Geraadpleegd 04-03-2017).; Louis Farrakhan, 'Minister Farrakhan's Press Conference on U.S., NATO War Against Libya' (2011).

secundaire bronmateriaal zal bestaan uit een groot aantal literaire publicaties en historiografische benaderingen van een groot aantal historici.¹⁸

Voordat enige bronnenverantwoording op zijn plaats is moet worden gesteld dat voor de twee onderzoeksperiodes verschillende typen bronnenmateriaal voorhanden waren en voor dit onderzoek zullen worden geraadpleegd. Deze veranderende beschikbaarheid aan bronnenmateriaal is ten dele te wijten aan technologische ontwikkelingen en veranderingen gedurende de betreffende onderzoeksperiodes. De eerste onderzoeksperiode zal voornamelijk beperkt worden tot literaire publicaties, speeches en gepubliceerde interviews. Hierbij moet te berde worden gebracht dat het aanbod van gepubliceerd bronmateriaal beperkt is. Uiteraard een betreurenswaardig gegeven voor een interessant en wetenswaardig wetenschappelijk onderzoek. Daarnaast concentreerden interviews zich destijds voornamelijk op de Afro-Amerikaanse Mensenrechtenbeweging, waardoor religieus-ideologische aspecten binnen de NOI naar de achtergrond verdwenen. Vanwege technologische ontwikkelingen is het beschikbare bronnenmateriaal voor de tweede onderzoeksperiode aanzienlijk groter.

Voor het eerste hoofdstuk, *Een historische context van de periode 1865-1965*, zullen de secundaire publicaties van de historici Joel Williamsen, Claude Andrew Clegg en Martha Hodes worden gebruikt. Deze literaire werken bevatten uitstekende analyses van de historische context betreffende deze onderzoeksperiode. Als ondersteunende primaire bronnen zullen de Amerikaanse Grondwet en The Civil Rights Act van 1866 worden onderzocht.¹⁹

Binnen het tweede hoofdstuk, *De religieus-ideologische doctrine onder Elijah Muhammad*

<https://www.noi.org/minister-farrakhan-us-nato-war-against-libya/> NOI.org, (Geraadpleegd op 04-03-2017).; Louis Farrakhan, 'Minister Louis Farrakhan's Letter to Anti-Defamation League Director, Abraham Foxman' (2010) <https://www.noi.org/the-honorable-minister-louis-farrakhans-june-24-2010-letter-to-antidefamation-league-director-abraham-foxman/> NOI.org, (Geraadpleegd op 04-03-2017).; Louis Farrakhan, 'Minister Louis Farrakhan's Letter to Anti-Defamation League Director, Abraham Foxman' (2010) <https://www.noi.org/the-honorable-minister-louis-farrakhans-june-24-2010-letter-to-antidefamation-league-director-abraham-foxman/> NOI.org, (Geraadpleegd op 04-03-2017).; Louis Farrakhan, 'Minister Farrakhan on Israel's Genocide in Gaza' (2014) <https://www.noi.org/israels-genocide-gaza/> NOI.org, (Geraadpleegd op 04-03-2017).

¹⁸ R. K. Edozie, C. Stokes, *Malcolm X's Michigan Worldview: An Exemplar for Contemporary Black Studies*, (Michigan, 2015).; L. H. K. Seekdaur, *Malcolm X, The Pragmatic Nationalist*, (Hamburg, 2014).; C. A. Clegg III, *An Original Man, The Life and Times of Elijah Muhammad*, (New York, 1998).; V. Sanders, *Civil Rights and Social Movements in the America's*, (London, 2013).; D. Gibson, *A history of the Nation of Islam*, (Santa Barbara, 2012).; Joel Williamsen, *After Slavery: The Negro in South Carolina during Reconstruction* (New York 1975); Sam McPheeters, *When Malcolm X met the Nazi's*, https://www.vice.com/en_us/article/when-malcolm-x-met-the-nazis-0000620-v22n4 (gepubliceerd op 16-04-2015), (Geraadpleegd op 15-02-2017).; Martha Hodes, The sexualization of Reconstruction Politics: White woman and Black Men in the South after the Civil War, *Journal of the History of Sexuality*, Vol. 3, No. 3, Special Issue: African American Culture and Sexuality. (Jan., 1993) 402-417. ;D. Gibson, 'The Nation of Islam, Louise Farrakhan and the men who follow him' (2016) 163-165, 175.

¹⁹ The American Constitution, 13th Amendment, <http://law2.umkc.edu/faculty/PROJECTS/FTRIALS/CONLAW/thirteenthamendment.html> (1865) (Geraadpleegd op 05-02-2017); Civil Rights Act of 1866, http://www.pbs.org/wgbh/amex/reconstruction/activism/ps_1866.html (Geraadpleegd op 05-02-2017).

(1960-1965), staat het boek *Message to the Blackman in America*, van Elijah Muhammad centraal. Waar andere literaire werken tekortschieten bij het beschrijven van de religieus-ideologische doctrine van de NOI, bevat dit werk een zeer grondige en uitstekende beschrijving van de fardische islamitische stroming. Deze is nota bene geschreven door de toenmalige leider en 'profeet' van de NOI. Ondanks de brede verscheidenheid aan publicaties van Muhammad, zoals *How to eat to live*, *Muslim Daily Prayers* en *The Fall of America*, biedt alleen *Message to the Blackman* relevante informatie voor dit onderzoek.²⁰ Het literaire werk *An Original Man* van Clegg zal in dit hoofdstuk fungeren als aanvullende secundaire literatuur.

Binnen het derde hoofdstuk, *Praktische uitingen van de fardische islam gedurende de periode 1960-1965*, zullen een aantal uitgaven van de krant *Muhammad Speaks* centraal staan. *Muhammad Speaks* was gedurende deze onderzoeksperiode de officiële krant van de NOI. Uitgaven van deze krant vormen uitstekende primaire bronnen, aangezien deze maandelijks werd uitgegeven en fardische propaganda bevat, waarmee praktische manifestaties van het fardisme beschreven worden. Daarnaast zullen de interviews/speeches *The Malcolm X Interview with Alex Haley* en *God's Judgement of White America* van Malcolm X worden geraadpleegd. Net als in het vorige hoofdstuk zal *An Original Man* van Clegg in dit hoofdstuk fungeren als aanvullende secundaire literatuur.

In het vierde hoofdstuk, *De historische context en religieus-ideologische doctrine onder Louis Farrakhan (2010-2016)*, zal de officiële website van de NOI geraadpleegd worden. De pagina 'The Muslim Program: What the Muslims Believe' zal worden onderzocht. Het literaire werk *A History of the Nation of Islam: Race, Islam and the Quest for Freedom* van de historicus Dawn-Marie Gibson zal als secundaire literatuur worden gebruikt.

In het laatste hoofdstuk, *Praktische uitingen van de religie gedurende de periode 2010-2016*, zullen een aantal speeches en interviews van Louis Farrakhan worden onderzocht. Deze speeches zijn grotendeels gepubliceerd door de officiële website van de NOI. Daarnaast zullen de literaire werken *A History of the Nation of Islam: Race, Islam and the Quest for Freedom* en *The Nation of Islam, Louise Farrakhan and the men who follow him* van Dawn-Marie Gibson gebruikt worden.

---

²⁰ Elijah Muhammad, *How to eat to live* (Chicago 1960); Elijah Muhammad, *Muslims Daily Prayers* (Chicago 1960) 'Elijah Muhammad, *The Fall of America* (Chicago 1973).

Hoofdstuk 1: Een historische context van de periode 1865-1965

Om het religieus-ideologische gedachtegoed van de NOI te kunnen begrijpen dient de historische context van de Afro-Amerikaanse gemeenschap binnen de Amerikaanse samenleving te worden beschreven. Voornamelijk sociale en economische leefomstandigheden zijn van groot belang. Hoe konden Afro-Amerikaanse gemeenschappen een rijke voedingsbodem vormen, waarin fardisch-islamitische ideeën konden floreren?

De historische context van de Afro-Amerikaanse sociaal-economische positie gedurende de eerste onderzoeksperiode kan alleen begrepen worden als de voorgeschiedenis van de jaren zestig beschreven wordt. Met het einde van de Amerikaanse burgeroorlog (1861-1865) werd met de officiële ratificering van het 13^e Amendement van de Amerikaanse grondwet de slavernij afgeschaft. Het Amerikaanse congres stelde dat *“Neither slavery nor involuntary servitude, (...), shall exist within the United States, or any place subject to their jurisdiction.”* en dat *‘Congress shall have power to enforce this article by appropriate legislation.’*²¹

Daarnaast zouden Republikeinse ‘Reconstructieprogramma’s’ sociale en politieke betrekkingen tussen verscheidene etnische gemeenschappen moeten reconstrueren en verbeteren. Als onderdeel hiervan werd Afro-Amerikanen met de ‘Civil Rights Act of 1866’ een aantal burgerrechten toebedeeld.²² Het reconstructieprogramma en de daartoe behorende burgerrechten werden bij de ‘freedpeople’ met euforie ontvangen. Desalniettemin kwam er, ten dele door federale nalatigheid, aan dit reconstructieprogramma en het bijbehorende Afro-Amerikaanse euforische gevoel al spoedig een eind. De historicus Joel Williamsen omschrijft deze periode als volgt: *“Few dreams in the history of the United States have been so cruelly unrealized as the hope that with the end of the Civil War and the destruction of the institution of slavery, black Americans would be accorded some measure of equality and opportunity in American life.”*²³

Hoewel de ‘Civil Rights Act’ nog steeds actief was en Afro-Amerikanen vanuit federale wetgeving nog steeds vrijheden genoten, waren zij regelmatig het slachtoffer van discriminatie en racisme. Volgens de historicus Clegg was het meer regel dan uitzondering dat Afro-Amerikanen toegang werd ontzegd tot scholen, universiteiten, religieuze organisaties, vormen van openbare transportatie en overheidsinstellingen.²⁴ Aanvullend stelt Williamsen dat deze maatschappelijke ontwikkelingen, ten dele versterkt met de ‘Jim Crow Laws’ van 1890, een hoge mate van etnische

---

²¹ The American Constitution, 13th Amendment, <http://law2.umkc.edu/faculty/PROJECTS/FTRIALS/CONLAW/thirteenthamendment.html> (1865) (Geraadpleegd op 05-02-2017).

²² Civil Rights Act of 1866, http://www.pbs.org/wgbh/amex/reconstruction/activism/ps_1866.html (Geraadpleegd op 05-02-2017).

²³ Joel Williamsen, *After Slavery: The Negro in South Carolina during Reconstruction* (New York 1975) 1.

²⁴ Claude. A. Clegg III, *An Original Man, The Life and Times of Elijah Muhammad* (New York 1997) 3-41.

distantie en raciale segregatie tot stand brachten.²⁵ Williamsen stelt dat, "*The worst sign here... is the growth of a bitter and hostile spirit between blacks and whites – a gap opening between the races which, it would seem, may at some time result seriously.*"²⁶

De ongekende 'status quo' van raciale segregatie werd op basis van wederzijdse wensen om 'raciale zuiverheid' en bescherming tegen de 'gevaarlijke ander' versterkt en behouden. Gewelddadige uitingen en vijandigheid vanuit de burgerbevolking en de federale overheid, gebaseerd op blanke superioriteitsgevoelens, manifesteerden zich binnen de Afro-Amerikaanse gemeenschap in een negatief collectief en individueel zelf- en wereldbeeld.²⁷ Volgens de historici Martha Hodes en Clegg manifesteerden blanke superioriteitsgevoelens zich voornamelijk in de zuidelijke staten van de Verenigde Staten. Zo ontstonden er een groot aantal blanke organisaties, zoals de Ku Klux Klan, die het terroriseren van de Afro-Amerikaanse gemeenschap als voornaamste doel stelden en wiens racistische uitingen onder andere bestonden uit mishandeling, zweepslagen, castratie, verkrachtingen en lynchen.²⁸

Door deze acties verkozen veel Afro-Amerikanen te migreren van het gevaarlijke zuidelijke platteland naar de noordelijke opkomende metropolen. De toekomstige leider van de NOI, Elijah Muhammad, omschreef de reden voor zijn eigen migratie als, "*I have seen enough of the white man's brutality in Georgia to last me for 26.000 years.*"²⁹ Voornamelijk gedurende de periode 1915-1950, beschreven als de 'Great Migration', migreerden honderdduizenden Afro-Amerikanen, dromend over een betere toekomst, naar de noordelijke steden.

Met de opkomst van grootschalige industrialisatie en economische groei steeg de vraag naar de Afro-Amerikaanse arbeid. Dit resulteerde dikwijls in concurrentie op de arbeidsmarkt en manifesteerde regelmatig in rassenconflicten met andere etnische minderheden (Italianen, Ieren en Polen). Conflicten werden ten dele opgewekt door economische en sociale malaise binnen minderheidsgroepen, waarbij Afro-Amerikanen (naast joden) vaak als 'zondebok' werden gebruikt. Er ontstond een nieuwe stedelijke sociale situatie waarin verscheidene etnische gemeenschappen gescheiden van elkaar leefden en werkten. Deze situatie werd versterkt door een wederzijds streven naar etnische homogeniteit en raciale zuiverheid.

Aangezien de industrie grotendeels in blanke handen was, werden Afro-Amerikanen vaak het slachtoffer van racisme en discriminatie op de werkvloer. Afro-Amerikanen kregen minder loon, meer

---

²⁵ De 'Jim Crow Laws' waren een aantal wetten, ingevoerd om raciale segregatie te bevorderen en in stand te houden. Hierbij kan gedacht worden aan verschillende woonwijken, scholen en verschillende coupés en zitplaatsen in het openbaar vervoer.

²⁶ Joel Williamsen, *After Slavery: The Negro in South Carolina during Reconstruction* (New York 1975) 2.

²⁷ Joel Williamsen, *After Slavery*, 3-13.

²⁸ Martha Hodes, *The sexualization of Reconstruction Politics: White woman and Black Men in the South after the Civil War*, *Journal of the History of Sexuality*, Vol. 3, No. 3, Special Issue: African American Culture and Sexuality. (Jan., 1993) 402-417.

²⁹ Elijah Muhammad, *Message to the Blackman in America* (Chicago, Illinois 1965) xxvi.

overuren, kortere pauzes en werden eerder ontslagen dan blanke medewerkers.³⁰ Dit leidde tot een hoger armoede- en werkloosheidspercentage en zwaar achtergestelde residentiële voorzieningen onder de Afro-Amerikaanse gemeenschap. Huizen waren verouderd, straten en publieke voorzieningen verloederd en hulp van de overheid werd maar zelden geboden. Clegg stelt hierover dat, *“African-Americans were being ghettoized by patterns of residential segregation and economic exclusion.”* en dat, *“African-Americans, nevertheless, were more likely to be leasing their residences than whites and were restricted to the poorest and most crowded areas of the metropolis.”*³¹

De Afro-Amerikaanse hoop op gelijkheid en acceptatie bloeiden met het uitbreken van de Tweede Wereldoorlog en de *‘Selective Training and Service Act of 1940’* weer op. Afro-Amerikanen hoopten, door actief in de oorlogsinspanning te participeren, op erkenning en het verkrijgen van gelijke rechten. Clegg stelt dat, *“As a result of both necessity and changing attitudes (...) about 1 million blacks were enlisted during World War II, half of whom saw service overseas.”*³² In werkelijkheid kregen Afro-Amerikanen binnen militaire dienst te kampen met verscheidene vormen van racisme. Clegg stelt hierover dat, *“Racial discrimination affected every branch of the armed forces.”* en dat *“Many white leaders were startlingly insensitive to the feelings and aspirations of their [African-American] men and had little confidence in the character and intelligence of African-American troops. Segregation was enforced throughout the war in a ridiculous degree. Facilities were often designated by race.”*³³ Afro-Amerikaanse militairen bevochten in Europa en Azië het onvrije, intolerante fascisme zonder dat hun eigen vrijheden gegarandeerd werden. Vrijheden die nog decennia op zich moesten laten wachten.

De slechte sociaal-economische leefomstandigheden waarin de Afro-Amerikaanse gemeenschap een groot aantal decennia verkeerde, vormden een vruchtbare voedingsbodem voor radicalisme, nationalisme en religieus fundamentalisme. Het was binnen deze historische context waarin Afro-Amerikaanse islamitische groeperingen, waaronder de NOI, hun oorsprong vonden en grote aanhang genoten. In het volgende hoofdstuk zal de religieus-ideologische doctrine van de NOI onder Elijah Muhammad worden onderzocht.

---

³⁰ Joel Williamsen, *After Slavery*, 3-13.

³¹ Claude. A. Clegg III, *An Original Man, The Life and Times of Elijah Muhammad* (New York 1997) 38, 78.

³² Clegg, *An Original Man*, 83.

³³ ‘Ibidem’ 83.

Hoofdstuk 2.1: De Religieus-ideologische doctrine onder Elijah Muhammad (1960-1965)

Nu de historische context van de Afro-Amerikaanse gemeenschap en het ontstaan van de fardische islamitische-religieuze NOI bekend is, kan het religieus-ideologische gedachtegoed worden onderzocht. Wat hield de fardisch-islamitische religie van de NOI gedurende de periode 1960-1965 precies in? En hoe werd deze religie in literatuur aan volgelingen beschreven en uitgelegd? Zoals gesteld in de inleiding zal het werk *Message to the Blackman in America* van Elijah Muhammad worden geanalyseerd.

Een fundamenteel element uit de fardische islam wordt op de eerste bladzijde gelijk gepresenteerd. *“Written by Elijah Muhammad. Messenger of Allah (Fard Muhammad), Leader and Teacher to The American So-called Negro.”*³⁴ Hiermee stelt men dat Elijah Muhammad een (toentertijd) contemporaine profeet en Fard Muhammad de menselijke belichaming van Allah was. Elijah schrijft dat, *“Fard is Allah, who came to save the dark people.”*³⁵ Deze bewering legitimeert een onfeilbare, incontestabele, ‘waarheidsgetrouwe’ en autoritaire status voor de ‘bovennatuurlijke’ kennis en hieratische uitspraken van zowel Elijah als Fard Muhammad.

Uit een kritische analyse van de inhoudsopgave blijkt een sterke verwantschap met joods-christelijke en orthodox-islamitische tradities.³⁶ Het is voor dit hoofdstuk noodzakelijk op te merken dat de Fardisch-islamitische geloofsovertuiging volledig doordrenkt is met racistische, eugenetische en chauvinistische elementen. Deze elementen zullen in dit hoofdstuk uitgebreid aan de orde worden gesteld.³⁷ Daarnaast moet geconstateerd worden dat de fardische geloofsleer, eveneens de onderzochte stellingen en argumentatie van Elijah Muhammad binnen dit hoofdstuk, met Bijbelse

---

³⁴ Elijah Muhammad, *Message to the Blackman in America* (Chicago, Illinois 1965) 1.

³⁵ Muhammad, *Message to the Blackman in America*, xxvi.

³⁶ Het werk van Muhammad bestaat uit dertien hoofdstukken, elk bestaande uit een groot aantal deel-hoofdstukken. Een groot aantal van deze hoofdstuk titels vertonen enige overeenkomsten en verwantschap met de joods-christelijke en islamitische geloofsleer en tradities. Zo verwijst het eerste hoofdstuk ‘Allah is God’ naar het monotheïsme uit zowel de joods-christelijke Bijbel als de islamitische Koran. Het tweede hoofdstuk ‘Original Man’, alhoewel inhoudelijk anders gekarakteriseerd, verwijst naar de creatie of het scheppingsverhaal van de Afro-Amerikaanse voorouders en toont verwantschap met het ‘Adam en Eva scheppingsverhaal’ uit de Bijbel en Koran. De hoofdstukken ‘Islam’ en ‘The Bible and Holy Qur-an’ vertonen uiteraard een sterke verwantschap en inspiratie met de andere monotheïstische religies. Een overeenkomst valt daarnaast te bespeuren in het hoofdstuk ‘The Devil’, waarin een wezen, duivel, wordt gedefinieerd verantwoordelijk voor het creëren van het kwade en pogingen onderneemt om de ‘uitverkorene’ te misleiden van de rechtvaardige verbintenis met God. Het hoofdstuk ‘The Persecution of the Righteous’ toont een onderdrukt uitverkoren volk. Een vergelijking met de onderdrukte Israëlitische volken uit het oude testament van de Bijbel. De hoofdstukken ‘Hypocrites, Disbelievers and Obedience’ en ‘The Judgement’ worden volgelingen gewaarschuwd voor valse profeten en religies, de duivel, het zondigen, de Apocalyps en het laatste oordeel van God (Allah). Ook hier is een sterke verwantschap met andere monotheïstische religies duidelijk. De overige hoofdstukken, ‘Economic Program’, ‘Land of our own and Qualifications’ zullen in dit hoofdstuk niet worden onderzocht.

³⁷ Ook hier is wellicht een overeenkomst met de Joods-Christelijke en Orthodox-islamitische stromingen waar te nemen. Alhoewel deze religieuze tradities geen onderscheid maken in rassen, ethniciteiten of culturen, maken deze wel degelijk in de geschriften een onderscheid in de gelovigen en ongelovigen. Binnen de Fardische Islam is dan ook, net als de andere geloofsovertuigingen, een ‘wij-zij denken’ sterk in de leer geïntegreerd.

verzen en Soera's uit de Koran onderbouwd en gelegitimeerd wordt.³⁸ De fardische islam acht dat deze 'heilige' geschriften 'waarheid' bevatten, maar door (blanke) duivels zijn aangepast. Elijah veronderstelt, *"If we are in the change of the two worlds (Christianity and Islam), then surely we need a "new book" as our guidance; for those books only have served the people to whom they were given."*³⁹ En dat, *"The original scripture called "The Torah" – revealed to Musa (Moses) – was Holy until the Jews and the Christian scholars started tampering with it."*⁴⁰

De fardische geloofsovertuiging veronderstelt dat het concept 'tijd' (daarmee het universum) zevenenzestig triljoen jaar geleden ontstond. Een atoom groeide uit tot een volwassen man (The Original Man) met zelfbewustzijn en verscheidene krachten, genaamd Allah. Allah creëerde zes triljoen jaar geleden de zon en planeten (Aarde, Pluto en Mars) en bevolkte deze met donkere rassen naar eigen evenbeeld. Allah creëerde daarnaast wetenschappers, die vuurballen (sterren) de ruimte inschoten. Het continent Azië werd op Aarde verdeeld onder dertien stammen (Aziatische volken), gelijkwaardig in huidskleur (zwart/donker) en religie (islam).⁴¹ Elijah beweerde dat de Afro-Amerikaanse gemeenschap, *"(...) are descendants of the Asian black nation and of the tribe of Shabazz."*⁴² Over het Afro-Amerikaanse volk stelt Elijah: *"Being the first people of the earth, we are the creators and the makers."*⁴³

Deze Fardische 'creatie-mythe'⁴⁴ vertoont enige verwantschap met de joods-christelijke en orthodox-islamitische tradities. De creatie van de mensheid naar Gods evenbeeld is geïnspireerd, naar alle waarschijnlijkheid zelfs overgenomen, uit het scheppingsverhaal van Adam en Eva uit zowel de Bijbel, als de Koran. De historicus Clegg veronderstelt daarnaast, wellicht een controversiële uitspraak, dat het creëren van de mens als 'zwart' overeenkomstigheid vertoont met de 'schepping uit modder', gesteld in de Soera's van de Koran.⁴⁵ Een tweede overeenkomst is het presenteren van God als menselijk, waardoor men een brug slaat naar de Goddelijke belichaming van Jezus.

De duidelijke verwantschap met joods-christelijke en islamitische grondbeginselen, gekoppeld

---

³⁸ Een aantal voorbeelden van gebruikte (onderbouwende) Bijbelse verzen zijn als volgt: Gen. 9:21-25, 36:11, 15, 42.; Chron 1:36.; Deut. 11:16.; Matt. 24:27-30, 36-39.; Cor. 15:50; Thess. 2:8-9; Psalmen 29:11, 35:8, 3:16.

Een aantal voorbeelden van gebruikte Soera's (verzen) uit de Koran zijn als volgt: 4:163; 7: 14-18; 20:10; 230:30; 61:8-9; 3:18; 3:82; 61:8; 30:43; 30:30; 5:3; 32:1,2; 32:32. Uiteraard zijn er nog veel meer verzen en Soera's waarmee Elijah en de Fardische islam haar argumentatie en stellingen onderbouwt. Deze worden alleen gebruikt in een immense verscheidenheid, waardoor het niet haalbaar is deze in een kort onderzoek als deze uit te lichten of allen te benoemen.

³⁹ Elijah Muhammad, *Message to the Blackman in America* (Chicago, Illinois 1965) 87.

⁴⁰ Muhammad, *Message to the Blackman in America*, 87.

⁴¹ 'Ibidem' 31-65.; Claude. A. Clegg III, *An Original Man, The Life and Times of Elijah Muhammad* (New York 1997) 41-43.

⁴² 'Ibidem' 31;35.

⁴³ 'Ibidem' 49.

⁴⁴ Volgens de officiële website van de *Oxford college dictionary* kan een 'mythe' als volgt gedefinieerd worden: 'A traditional story, especially one concerning the early history of a people or explaining a natural or social phenomenon, and typically involving supernatural beings or events.', 'A misrepresentation of the truth.', 'A fictitious or imaginary person or thing.' Op basis van alle drie deze definities kan gesteld worden dat het woord 'mythe' hier op zijn plaats is en wel degelijk gebruikt kan worden.

⁴⁵ Claude. A. Clegg III, *An Original Man, The Life and Times of Elijah Muhammad* (New York 1997) 43.; Eduard Verhoef, *De Koran, heilig boek van de Islam* (Maartensdijk 2015), Soera's 6:2-28; 95:4.

aan Afrikaans-rationale nationalistische elementen, dient wellicht als strategische zet om Afro-Amerikanen een gevoel van uitverkorenheid en waardigheid terug te geven en een potentiële transitie of bekering naar de fardische Islam te vergemakkelijken. Clegg stelt hierover, *“Without steering too far off course from the Judeo-Christian and Quranic versions the cosmology of the Muslims was in large part intended to attract black Christians to the Nation, who would find the racial core of the story inviting and the biblical shell of the message comforting.”*⁴⁶

De fardische geloofsovertuiging vertelt verder dat Allah drieëntwintig wetenschappers aanstelt om de toekomst van de Aziatische stammen te onderzoeken. Deze goddelijke kennis zou door de geschiedenis heen verkondigd worden door de ‘zwarte’ wetenschappers (profeten) Jezus, Mozes, Abraham, Mohammed, etc. Elijah stelt, *“The prophets of Islam include: Noah, Abraham, Moses, Jesus, Job, David, Solomon, and Jonah. The people of Islam are the black people, and their numbers are made up of the brown, yellow and red people, called races.”*⁴⁷ Deze zouden de stammen onderwijzen liefde voor vrijheid, vrede en rechtvaardigheid te koesteren en van Azië een paradijs op aarde te maken.

Na een aantal duizend jaren kwam een boosaardige wetenschapper in opstand en blies de aarde (volgens Elijah letterlijk) in tweeën. Grote delen van de stammen werden vermoord. ‘The Tribe of Shabazz’ – stam kon zich het best redden en vestigde Islamitische beschavingen in Egypte en Mekka.⁴⁸ Elijah stelt, *“The Nation of Islam tribe of Shabazz had created something from nothing”*⁴⁹ En *“We, the tribe of Shabazz, says Allah, were the first to discover the best part of our planet to live on. The rich Nile Valley of Egypt and the present seat of the Holy City, Mecca, Arabia.”*⁵⁰

Dit deel illustreert het overwinnen van immense problemen door voorouders, vergelijkbaar met het overkomen van de Egyptische slavernij door de Joden onder Mozes in de joods-christelijke en islamitische geloofstradities. De fardische islam weet hier een alternatieve geschiedenis van de Afro-Amerikaanse gemeenschap te bieden, gekoppeld aan de geschiedenis van Noord-Afrika, het Arabische schiereiland en de islam. Een geschiedenis gevuld met het bestaan van (zwarte) Afrikaans-islamitische beschavingen. Er kan gesteld worden dat de Aziatische stammen uit de fardische islam een overeenkomst vormen met de twaalf Israëlitische stammen, genoemd in ‘Openbaringen’ (Revelations) 21:12 van de Bijbel. Daarnaast wordt verondersteld dat het paradijs Azië het werkelijke ‘Hof van Eden’ was.

Vervolgens verloopt het verhaal in een Afrikaanse diaspora. De wetenschapper Shabazz zou hebben voorgesteld dat de stam naar de jungles van Afrika zou moeten migreren om via genetische evolutionaire processen sterkere, superieure lichamelijke eigenschappen te verkrijgen. Een deel van

---

⁴⁶ Clegg, *An Original Man*, 43.

⁴⁷ Elijah Muhammad, *Message to the Blackman in America* (Chicago, Illinois 1965) 68.

⁴⁸ Claude. A. Clegg III, *An Original Man, The Life and Times of Elijah Muhammad* (New York 1997) 44-46.

⁴⁹ Elijah Muhammad, *Message to the Blackman in America* (Chicago, Illinois 1965) 31.

⁵⁰ Muhammad, *Message to the Blackman*, 31.

de stam vervolgde deze droom (de huidige 'zwarte Afrikanen') en een deel trok naar de Amerikaanse continenten (inheemse Amerikaanse volken). Beide groepen verloren volgens het fardisme hun culturele superioriteit uit de islamitische beschavingen maar werden lichamelijk superieur aan de 'Original People'. Elijah veronderstelt dat, *"The origin of our kinky hair, says Allah, came from one of our dissatisfied scientists, 50.000 years ago, who wanted to make all of us tough and hard in order to endure the life of the jungles of East Asia (Africa) and to overcome the beasts there. But he failed to get the others to agree with him."*⁵¹ Hier is een (zorgwekkend) fundamenteel theologisch element binnen de mythologie van de NOI zichtbaar. Het element van rassentheorieën, gebaseerd op evolutie (tegenstelling tot andere monotheïstische tradities) wordt hier gestimuleerd, waarmee het fardisme Afro-Amerikaanse en Afrikaanse raciale superioriteit veronderstelt en legitimeert. Hier zet de NOI zich wederom af met een alternatieve geschiedschrijving.

Duizenden jaren later werd een nieuwe wetenschapper geboren, genaamd Yakub (Bijbelse profeet Jacob). Het lot van Yakub was de vernietiging van de donkere rassen en het creëren van het blanke ras. Elijah stelt dat, *"Yakub's faith was that if he could create a race of people different from the Original people, that race could attract and dominate the Black Nation through tricknology – tricks, lies and deception."*⁵² Yakub zou via genetische selectie, moorden, selectieve sterilisaties en voortplanting de donkere genen uit de mens halen. Elijah schrijft hierover, *"His blue-eyed artificial man was born from lies, homicide, and treachery, all of which became part of the very character of the emerging white race."*⁵³ En *"The original man, Allah has declared, is none other than the black man. The black man is the first and last, maker and owner of the universe. From him came all brown, yellow, red and white people. By using a special method of birth control law the black man was able to produce the white race."*⁵⁴

Yakub en zijn volgelingen werden uit het paradijs Azië verbannen naar Kreta en het vasteland van Europa. *"The whole Western Hemisphere belongs to the darker people, and Europe was given to the white people."*⁵⁵ Dit was sterk geïnspireerd door de Bijbelse verbanning van Adam en Eva uit het Hof van Eden en de verbanning van Lucifer (de duivel) uit de hemel. Eenmaal in Europa zouden de blanken als dieren, los van elke vorm van beschaving, in barbaarsheid hebben geleefd.⁵⁶ Elijah schrijft hierover, *"They were without anything to start civilization and became savages, lost their sense of shame, wore animal skins for clothes and grew hair everywhere, like the **other wild animals**. They started walking on hands and feet like animals en were afraid of fire."*⁵⁷ en *"Even today they like*

---

⁵¹ 'Ibidem', 31.; Claude. A. Clegg III, *An Original Man, The Life and Times of Elijah Muhammad* (New York 1997) 46-48.

⁵² 'Ibidem' 112.

⁵³ 'Ibidem' 116.

⁵⁴ 'Ibidem' 53.

⁵⁵ 'Ibidem' 48.

⁵⁶ Claude. A. Clegg III, *An Original Man, The Life and Times of Elijah Muhammad* (New York 1997) 47-60

⁵⁷ Elijah Muhammad, *Message to the Blackman in America* (Chicago, Illinois 1965) 119-120.

climbing and jumping. The monkeys, apes and swine are from them."⁵⁸ Elijah vergelijkt blanken daarnaast ook met 'slangen'. Elijah stelt dat de slang die Eva en Adam in het Hof van Eden heeft verleid eigenlijk blanke mensen waren. *"That old serpent, called the devil and Satan in the Bible and the Holy Qur-an, which deceiveth the whole world is a person or persons whose characteristics are like that of a serpent (snake).*"⁵⁹ Hier is sprake van het sterk dehumaniseren van blanken en deze op zeer racistische wijze als beesten, dieren, apen en zwijnen neer te zetten. Deze dehumanisering blijkt bovendien uit een kritische analyse van het Hoofdstuk 'The Devil' in *Message to the Blackman* [zie voetnoot].⁶⁰

De profeten Mozes en Jezus werden aangesteld om de blanken tot de islam te bekeren. De profeet Jezus werd uiteindelijk gekruisigd door de Romeinen (blanken) en verraden door de 'boosaardige' Joden. De blanken zouden vervolgens een 'afvallige' religie aanhangen, waarmee het ontstaan van het christendom wordt bedoeld. Elijah stelt dat, *"The devils have tried to deceive the people around the world away from the truth with Christianity."*⁶¹ En *"It was through Christianity that they got their authority over the black, brown, yellow and red races."*⁶² Hiermee pleit het fardisme voor religieuze intolerantie en de inferioriteit van andere monotheïstische religies. Daarnaast koppelt men het christendom aan het blanke ras, waarmee zij deze op zeer racistische wijze benadert.

De leer van de fardische geloofsovertuiging richtte zich ook op de (toentertijd) contemporaine Amerikaanse maatschappelijke omstandigheden en problematiek. Zo pleitte het fardisme voor desintegratie tussen de blanken en Afro-Amerikanen en hangt zij een sterke ideologie van separatisme aan. Elijah stelt bijvoorbeeld dat, *"Your skin is the best, and never try changing its color. Stay away from intermixing with your slave-masters' children. Love yourself and your kind."*⁶³ En, *"It is due to the fact that we are living in the midst of a people whom Allah (God) will destroy in the very near future. We are on the brink of fire and must be removed to a zone of safety."*⁶⁴ Daarnaast pleit het fardisme streng tegen het onderling mengen van rassen. *"We believe that intermarriage or race mixing should*

---

⁵⁸ Muhammad, *Message to the Blackman in America*, 120.

⁵⁹ 'Ibidem' 122-123.

⁶⁰ Binnen het hoofdstuk 'The Devil' worden blanken op zeer racistische wijze ge-dehumaniseerd. Niet alleen verwijst de titel van dit hoofdstuk naar de blanken als de Duivel, maar worden blanken op verschillende racistische wijze weggezet. De titels van de deelhoofdstukken zijn als volgt: *'Devils fool and disgrace you'*, *'The making of the Devil'*, *'Serpent'*, *'The Beast Part I'*, *'The Beast Part II. Who is able to make war with him?'*, *'The Blood Shedder'* en *'Not your Brother'*. Blanken worden in deze hoofdstukken omschreven als 'beesten', 'monsters' en 'bloedvergieters'. Elijah onderbouwt deze claims met Soera's uit de Koran en verzen uit de Bijbel (Revelations 12:4, 13:4; Genesis 2:17, 3.1, 12:9 en de Koran 37:65). Elijah biedt daarnaast een groot aantal historische voorbeelden waarin de blanken zich als beesten zouden hebben gedragen. Elijah refereert hierbij naar de trans-Atlantische slavernij, het Europese kolonialisme, The Scramble of Africa, het Europese (Blanke) en Amerikaanse economische en politieke imperialisme, de Eerste Wereldoorlog, de Tweede Wereldoorlog, Hitlerisme (Nationaal-socialisme), Stalinisme, de Holocaust en zelfs de Armeense genocide (waarbij Turken als blanke Europeanen worden gezien, ondanks hun islamitische geloof).

⁶¹ Muhammad, *Message to the Blackman*, 13.

⁶² 'Ibidem' 47.

⁶³ 'Ibidem' 33.

⁶⁴ 'Ibidem' 49.

be prohibited."⁶⁵

Een overeenkomst met het Christendom en de orthodoxe islam vormt de Fardische weerstand tegen geboortebeperving en sterilisatie. Volgens Elijah is dit een duivelse praktijk, in het leven geroepen om het zwarte ras te vernietigen. *"I warn you my people and especially the women. Be aware of the tricks the devils are using to instill the idea of a false birth control in their clinics and hospitals. Sterilization is not birth control, but the end of all possibility to bear children!"*⁶⁶ Interessant is de prominente plaats die de Verenigde Staten binnen de fardische islam inneemt. Amerika is verdoemd en *"America has been number one on the list of God for total destruction for a long time."*⁶⁷

Met de historische context van het vorige hoofdstuk in ons achterhoofd is het uiteraard geen verrassing dat de fardisch-religieuze doctrine grote groepen Afro-Amerikanen aansprak. Er kan verondersteld worden dat kansloze Afro-Amerikanen, vaak het slachtoffer van discriminatie en racisme van blanke Amerikanen, in de fardische islam van Elijah Muhammad een 'rationele' verklaring zochten voor hun maatschappelijk achtergestelde positie. De fardische islam bood Afro-Amerikanen een nieuwe identiteit, onderbouwt met een alternatieve geschiedschrijving en spirituele boodschap. De fardische islam lijkt een sterke verwantschap met de joods-christelijke en orthodox-islamitische tradities te vertonen, maar pleit tegelijkertijd voor de inferioriteit van en intolerantie voor deze monotheïstische tradities. Het fardische monotheïsme werd sterk gekoppeld aan Afrikaans-rationele, nationalistische, racistische en eugenetische elementen. Muhammad benadrukt regelmatig de lichamelijke, mentale en spirituele superioriteit van de 'Original People' en de donkere rassen. Hier tegenover stelt Muhammad de 'blanke duivelstheorie' voor, waarin blanken sterk worden gedehumaniseerd en vergeleken worden met barbaarse beesten, duivels en monsters. De fardische islam weet een alternatieve geschiedenis voor de Afro-Amerikaans gemeenschap te bieden en koppelt deze aan de geschiedenis van Noord-Afrika, het Arabische schiereiland en de orthodoxe islam.

In de inleiding van dit onderzoek werd gesteld dat een grondig onderzoek naar de religieus-ideologische dimensie van de NOI binnen de geschiedschrijving tot op heden is uitgebleven. Alhoewel historici als Andrew C. Clegg en Dawn-Marie Gibson religieus-ideologische elementen wel in hun onderzoek hebben geïntegreerd, vormden deze nooit de focus van desbetreffend onderzoek. Over het algemeen lijken historici (zoals Edozie, Stokes en Sanders) de religieus-ideologische dimensie van de NOI grotendeels de rug toe te keren. Bovenstaande onderzoeksgegevens en een bronanalyse van het werk *Message to the Blackman in America* kunnen dan ook beschouwd worden als een nuttige bijdrage aan de onderzoeken van deze historici. Daarnaast kan gesteld worden dat deze onderzoeksgegevens de stellingen van de historicus Clegg geheel bevestigen en zeer sterk aanvullen. In het volgende

---

⁶⁵ 'Ibidem' 50.

⁶⁶ 'Ibidem' 64.

⁶⁷ 'Ibidem' 46.

hoofdstuk zullen praktische uitingen van de fardische islam gedurende de periode 1960-1965 onderzocht worden.

Hoofdstuk 2.2: Praktische uitingen van de fardische islam gedurende de periode 1960-1965

*“What sometimes passed as religion among the faithful was no more than recycled racial dogma objectionable to most African-Americans in its original form. The similarities between Muhammad’s ideas and those of white racists, in some instances, could be quite chilling.”*⁶⁸ – Andrew Clegg

Nu de fardisch-religieuze ideologie van de NOI is uiteengezet kunnen praktische manifestaties van de fardische religieuze ideeën (Duivelstheorie en Afrikaanse superioriteitsgevoelens) gedurende deze onderzoeksperiode worden geanalyseerd. Het decennium van de jaren zestig werd gekenmerkt door de opkomst van de Amerikaanse mensenrechtenbeweging en het mondiale proces van de dekolonisatie. Beide sociaal-politieke ontwikkelingen waren van invloed op de religieuze retoriek van de organisatie.

In het contemporaine Amerikaanse geschiedbeeld neemt de NOI vaak een vooraanstaande positie binnen de mensenrechtenbeweging in. Alhoewel de NOI opkwam voor gelijke rechten en vrijheden voor de Afro-Amerikaanse gemeenschap, identificeerde de organisatie zich niet als onderdeel van de bredere mensenrechtenbeweging. Elijah Muhammad bekritiseerde de mensenrechtenbeweging regelmatig om hun pacifistische demonstratietactieken. Zo beschuldigde Muhammad de dominee Martin Luther King van samenwerking met de Duivel (blanken). King en zijn volgers zouden de grootste zonde van Allah begaan: het integreren en raciaal mengen van Afro-Amerikanen met blanke duivels. Muhammad stelde in een interview aan *The New York Herald* van 30 april 1963 dat King een “dog” was die “just waddles all around the door in the hope to gaining the favor of its master.”⁶⁹ Deze kritiek wordt uitstekend geïllustreerd in twee spotprenten van de augustusuitgave (1962) van de krant *Muhammad Speaks*, genaamd ‘*The Funny Valentine*’ en ‘*On dangerous Ground!*’ [Zie bijlage 1 en 2].⁷⁰

In tegenstelling tot de mensenrechtenbeweging verkondigde Elijah visies van Afro-Amerikaanse economische zelfstandigheid, zwart nationalisme, separatisme en de Duivelstheorie onder de Afro-Amerikaanse gemeenschap. Volgens Muhammad was een ras-georiënteerde religieuze dogma aantrekkelijk voor Afro-Amerikaanse jongeren, ontevreden met het pacifisme en de doelstellingen van de mensenrechtenbeweging. Hiermee beriep Elijah zich op een vorm van demagogie. De historicus Clegg stelt hierover dat, “*Media-covered attacks on segregation by the*

---

⁶⁸ Claude. A. Clegg III, *An Original Man, The Life and Times of Elijah Muhammad* (New York 1997) 152.

⁶⁹ The Honourable Minister Louis Farrakhan, *Dr. Martin Luther King. Not a ‘Dreamer’, but a Man Evolving Toward a Common Goal for His People* (2015), http://www.finalcall.com/artman/publish/Minister_Louis_Farrakhan_9/article_102058.shtml (Geraadpleegd 11-2-2017).

⁷⁰ *Muhammad Speaks* (Chicago Illinois, augustus 1962) <https://issuu.com/muhammadspeaks/docs/extra-aug-62>

*Human Rights Movement, such as sit-ins, consistently drew the criticism of Muhammad, who characterized the protesters as "ignorant" individuals whose behaviour had made him "ashamed of them"*⁷¹

Elijah predikte daarnaast het streven naar een onafhankelijke Afro-Amerikaanse staat. Dit streven werd wellicht geïnspireerd door het dekolonisatieproces en de onafhankelijkheidsstrijd in Afrika.⁷² Clegg stelt hierover dat, *"The notion of a black nation administered by a black government, protected by black armies, and maintained by black businesses (...) enjoyed varying support in some quarters of the African-American community."*⁷³ Ook dit streven werd door een spotprent in *Muhammad Speaks* geïllustreerd onder de titel *'Dinner at the Whitehouse'* [Zie bijlage 3].⁷⁴ Daarnaast hielden leden van de organisatie regelmatig demonstraties en campagnes in de Afro-Amerikaanse gemeenschap om dit idee aan het bredere publiek te verkondigen. Het stichten van een eigen soevereine staat werd gepropagandeerd als de ultieme wil van Allah en de lotsbestemming van de *'American So-called Negro'*.⁷⁵

In tegenstelling tot het integratiebeleid van de mensenrechtenbeweging stond de NOI voor het separatisme. Afro-Amerikanen zouden geheel van blanken gescheiden moeten worden. De fardisch-religieuze visie van separatisme manifesteerde zich in een sterke afkeer voor interraciale huwelijken, gemengde raciale woonwijken, integratie op Amerikaanse scholen en rassenvermenging. Malcolm X stelt hierover in 1963 in een interview aan Playboy Magazine dat, *"Miscegenation only ruins the races to mongrelize themselves. It just ruins and destroys a people, and it's also indecency to even think about these things."*⁷⁶ Om deze visie te verwezenlijken en te propaganderen organiseerden de NOI grootschalige demonstraties en nieuwscampagnes. In verscheidene uitgaven van *Muhammad*

---

⁷¹ Claude. A. Clegg III, *An Original Man, The Life and Times of Elijah Muhammad* (New York 1997) 195.

⁷² Al sinds de afschaffing van de Amerikaanse slavernij leefde het idee van een eigen Afro-Amerikaans thuisland, een onafhankelijke natiestaat, onder de Afro-Amerikaanse gemeenschap. Verscheidene separatistische en religieuze Afro-Amerikanen predikten dat dit de enigste manier was voor de Afro-Amerikanen om geheel beschermd te kunnen worden tegen geweld, agressie, racisme en discriminatie van blanken burgers, de politie, het leger en de overheid. Gedurende de decennia werd door Afro-Amerikaanse gemeenschapsleiders het zuiden van Amerika aangewezen als beste locatie voor een desbetreffende staat. De staten Arkansas, Mississippi, Louisiana, Tennessee, Alabama, Georgia, North Carolina en South Carolina zouden een perfect Afro-Amerikaanse thuisland vormen. Het streven naar een onafhankelijke staat leefde enorm op gedurende de jaren vijftig en zestig vanwege het dekolonisatieproces in Afrika en Azië. Gedurende deze jaren werden onder anderen de staten Libië (1951), Cambodja (1953), Marokko, Tunesië (1956), Ghana (1957), Kameroen, Senegal, Somalië, Congo, Benin, Mali, Nigeria (1960) Rwanda, Algerije, Kenia en Zambia (1963-64), etc. onafhankelijk op de westerse mogendheden. Het verlangen naar een eigen soevereine staat op Amerikaans grondgebied was uiteraard een zeer onhaalbaar streven. De Afro-Amerikaanse gemeenschap zou nooit de benodigde financiële of militaire middelen en politieke macht genieten om een dergelijke staat bij de federale overheid af te kunnen dwingen. Het plan heeft in werkelijkheid alleen gediend als spiritueel en nationalistisch streven. Jonge opportunistische en strijdvaardige Afro-Amerikanen konden in het nastreven van een dergelijk plan eigen frustraties en energie kwijt. Het separatistische streven viel dan ook onder 'wishful thinking'.

⁷³ Claude. A. Clegg III, *An Original Man, The Life and Times of Elijah Muhammad* (New York 1997) 195.

⁷⁴ *Muhammad Speaks*, (Chicago, Illinois, February 1962), <https://issuu.com/muhammadspeaks/docs/feb-1962>

⁷⁵ 'American So-Called Negro' is de benaming die door Fard Muhammad, Elijah Muhammad en binnen de organisatie van de NOI gebruikt wordt om te verwijzen naar de Afro-Amerikanen.

⁷⁶ Alex Haley, *The Malcolm X Interview*, (Washington 1963), <https://www.unix-ag.uni-kl.de/~moritz/Archive/malcolmx/malcolmx.playboy.pdf>

Speaks verschenen regelmatig artikelen betreffende de afkeer van integratie- en rassenmengingspraktijken. Krantenkoppen onderschreven dergelijke ideeën regelmatig met titels als: *'History, Psychology Used to Show Reasons Why Black Men and White Women Relations are Illegal'* (1962), *'Between Blacks and Whites: Mixed Relations Cause Disease, Death.'* (1962), *'The Negro will Separate!'* (1963), *'Separation or Integration? Elijah Muhammad Speaks.'* (1962) en *'The Messengers Prophecy: Separation is Salvation.'* (1965).⁷⁷

Een interessant en verrassend gegeven is de samenwerking van de NOI met de Ku Klux Klan en de American Nazi Party van George Rockwell tegen verscheidene vormen van rassenmenging. Ondanks een sterke wederzijdse haat, wisten deze organisaties samenwerkingsafspraken te maken om overeenkomstige doelstellingen te bereiken. Deze samenwerking bleek op 25 juni 1961 bij een islamitische conferentie in Washington DC. Op deze conferentie verwees Malcolm X in zijn speech *'Separation or Death'* naar de blanke fundamentalisten als, *"White devils who are willing to speak the truth, no matter the cost."*⁷⁸ Volgens Clegg zou onderlinge samenwerking hebben gediend om potentiële toekomstige rassenoorlogen tussen de organisaties te voorkomen en om fardisch-religieuze doelstellingen onder een breder publiek te kunnen propaganderen.⁷⁹

De fardische religieuze thema's veroorzaakten gedurende de jaren zestig een aantal conflicten met christelijke en islamitische organisaties, zoals de *Christian Anti-Jewish Party* van Jesse D. Stoner en de *Ahmadiyya Muslims* van Abdul Ghefoor Soofi. Stoner predikte tegen Elijah dat, *"We will not tolerate your infidelic Christ-hating religion on American soil. And we will drive Islam into the ocean. America isn't big enough for the Christian Party and Black Islam, so Islam must go."*⁸⁰ Soofi stelde dat, *"[The Nation of Islam] Is a hate cult that uses for its hymn of hate the name of Islam."*⁸¹ Ondanks de samenwerking met de KKK en de Amerikaanse Nazi's ontstonden er regelmatig confrontaties met blanke fundamentalistische christenen en soennitische moslims.

Ondanks de zeer racistische religieuze boodschap, hanteerde de NOI een zeer pacifistische houding tegenover fundamentalistische, islamitische en christelijke tegenstanders en critici. Clegg stelt dat, *'They never advocated or resorted to the use of force to seize state power or to exterminate "inferior" populations.'*⁸² De organisatie gedroeg zich in de praktijk dan ook zeer vreedzaam.

Elijah Muhammad kende religieuze betekenis toe aan Amerikaanse maatschappelijke

---

⁷⁷ *Muhammad Speaks* (Chicago, Illinois, April 1962), <https://issuu.com/muhammadspeaks/docs/april-1962>; *Muhammad Speaks* (Augustus 1962), <https://issuu.com/muhammadspeaks/docs/extra-aug-62>; 'Ibidem' <https://issuu.com/muhammadspeaks/docs/7-16-65>

⁷⁸ Sam McPheeters, *When Malcolm X met the Nazis*, https://www.vice.com/en_us/article/when-malcolm-x-met-the-nazis-0000620-v22n4 (gepubliceerd op 16-04-2015), (Geraadpleegd op 15-02-2017).

⁷⁹ Claude. A. Clegg III, *An Original Man, The Life and Times of Elijah Muhammad* (New York 1997) 150-156.

⁸⁰ Clegg, *An Original Man*, (New York 1997) 154.

⁸¹ 'Ibidem' 155.

⁸² 'Ibidem' 157.

gebeurtenissen. De moord op John F. Kennedy zou onderdeel zijn van Allah's laatste oordeel. Malcolm X stelde in de speech *God's judgement on White America*, dat de aanslag op JFK een straf van Allah was tegen de onderdrukking en agressieve acties van de VS in de conflicten van Vietnam en Congo.⁸³ Een tweede invloed op de NOI betreft het wereldwijde proces van dekolonisatie. Clegg stelt dat, "To a world accustomed to the hegemony of the West, the '50s and '60s seemed to inaugurate a period of decline in European imperial power around the globe. Over the next two decades, nationalist conflagrations would erupt like spreading wildfires in colonized areas, and the tide of Western dominance would be forced to recede, at least in its most blatant noncultural manifestations."⁸⁴ De onafhankelijkheidsconflicten in Afrika en Azië op de westerse mogendheden vormde voor Elijah en de Amerikaanse moslims een bevestiging voor de hoofdoorzaak van mondiale problemen: het bestaan van het blanke ras.

De Fardische moslims waren sterke tegenstanders van de Amerikaanse betrokkenheid in de Vietnamoorlog. Elijah verbood Fardische moslims om in militaire dienst te treden. Moslims werden geacht de dienstplicht te weigeren, omdat militaire dienst en het voeren van oorlog tegen de wil van Allah was. De NOI organiseerde regelmatig demonstraties, petitie's en propagandacampagnes tegen de dienstplicht en de Amerikaanse groeiende betrokkenheid in de Vietnamoorlog. De betrokkenheid met de Derde Wereld kwam sterk naar voren in de krantenkoppen van *Muhammad Speaks*. Een groot aantal verscheidene artikelen waren aan deze betrokkenheid gewijd.⁸⁵

Uit deze literatuurstudie en bronanalyse blijkt dat de fardisch-religieuze ideeën (zoals gesteld in hoofdstuk 2.1) wel degelijk tot uiting kwamen in de retoriek en doelstellingen van de NOI gedurende de jaren zestig. Bronanalyse wijst uit dat Muhammad zich regelmatig bekritiserend uitliet over de pacifistische houding van de mensenrechtenbeweging. Uit een groot aantal artikelen en spotprenten, gepubliceerd in verscheidene uitgaven van de krant *Muhammad Speaks*, blijkt dat de doelstellingen van de NOI gedurende deze periode haaks stonden op de doelstellingen van de bredere mensenrechtenbeweging. Muhammad verkondigde Afro-Amerikaanse economische zelfstandigheid, zwart nationalisme, separatisme en het streven naar een onafhankelijke Afro-Amerikaanse staat. Afro-Amerikanen zouden gescheiden moeten leven van blanken en interraciale huwelijken, gemengde

---

⁸³ (ed.) Imam Benjamin Karim, *God's Judgement of White America*, (4 December 1963), http://www.malcolm-x.org/speeches/spc_120463.htm

⁸⁴ Claude. A. Clegg III, *An Original Man, The Life and Times of Elijah Muhammad* (New York 1997) 109.

⁸⁵ *Muhammad Speaks*, "Africa Moves Toward Freedom. Originals Revolt; Colonials Distured", "The sun will set on Colonialism" en "Power shifts after world population exceeds three billion" (Chicago, Illinois, Mei 1960), <https://issuu.com/muhammadspeaks/docs/may1960>; *Muhammad Speaks*, "UN's Afro-Asians Condemn Continued Brutality By French to Algerian Rebels." (Chicago, Illinois, Oktober 1965), <https://issuu.com/muhammadspeaks/docs/12-10-65>; *Muhammad Speaks*, "French Devils Continue Oppression of Algerian Rebels" (Chicago, Illinois, April 1962), <https://issuu.com/muhammadspeaks/docs/april-1962>; *Muhammad Speaks*, (Chicago, Illinois, Augustus 1962), <https://issuu.com/muhammadspeaks/docs/extra-aug-62>

scholen en rassenmenging binnen bedrijven en woonwijken zouden verboden moeten worden. Het nastreven van deze doelstellingen manifesteerden zich zowel in samenwerking, als in conflicten, met blanke, christelijke en orthodox-islamitische fundamentalistische organisaties. Naast de mensenrechtenbeweging vormde het wereldwijde proces van dekolonisatie in Afrika en Azië een belangrijke bevestiging voor fardisch-religieuze ideeën. De NOI zag hier een hoofdoorzaak van fundamentele mondiale problemen: het blanke ras. Om fardisch-religieuze ideeën onder de Afro-Amerikaanse gemeenschap te verspreiden maakten de NOI gebruik van propaganda in *Muhammad Speaks*, organiseerden zij demonstraties en stelden zij petitie op. De opkomst van de mensenrechtenbeweging was gedurende deze onderzoeksperiode de voornaamste sociaal-politieke ontwikkeling, waarmee fardisch-religieuze ideeën praktisch werden vormgegeven. Deze onderzoeksgegevens bieden een uitstekende aanvulling op de onderzoeken van andere historici en een bijdrage aan de geschiedschrijving over de organisatie van de NOI. In het volgende hoofdstuk zullen zowel de historische context, als de religieus-ideologische doctrine van de NOI onder Louis Farrakhan worden onderzocht.

Hoofdstuk 3.1: De historische context en religieus-ideologische doctrine onder Louis Farrakhan (2010-2016)

Op 25 februari 1975 overleed 'The Honorable Minister' Elijah Muhammad. Onder het nieuwe leiderschap van zijn zoon Wallace Muhammad brak een nieuwe periode aan voor de NOI en de Afro-Amerikaanse islam. Met groot ongenoegen van prominente leden koos Wallace ervoor het fardisme te vervangen door soennisme en de organisatie te hernoemen in 'The World Community of Al-Islam in the West' (WCIW).⁸⁶

Met een groot aantal structurele en dogmatische hervormingen beëindigde Wallace de raciale mythologie, het Fardisch-religieuze dogma en de goddelijke status van Elijah en Fard Muhammad. Het Soennisme werd benoemd tot hoofdstroming van de organisatie. Volgens de historicus Gibson brak Wallace fundamenteel met de Fardische islam van zijn voorgangers toen hij gedurende zijn intredingspeech als leider zijn volgelingen de volgende boodschap gaf: *"You don't have to keep calling the Caucasians devils, You should have stopped that a long time ago."*⁸⁷ Volgens Gibson zouden deze fundamentele hervormingen hebben gediend om een positievere relatie op te bouwen met de Amerikaanse overheid en christelijk- en islamitisch-religieuze organisaties.⁸⁸

Uit onvrede met soennitische hervormingen besloot Louis Farrakhan, op dat moment imam van Temple No. 7 in Harlem, in 1978 een splintergroepering onder de naam "The Resurrected Nation of Islam" op te richten. Farrakhan liep al snel tegen problemen aan bij het verkondigen van het oorspronkelijke fardisme. Gibson beschrijft dit als volgt, *"Farrakhan realized rather quickly that rebuilding the NOI on Elijah Muhammad's strict and somewhat parochial principles would be a difficult undertaking. Race relations in the United States had altered dramatically as a result of the civil rights movement. Moreover, the political climate was no longer as conducive as it had once been for the Nation's "White Devil" rhetoric."*⁸⁹

Farrakhan werd genoodzaakt op verschillende momenten met Elijah Muhammad's principes te breken. Elijah had bijvoorbeeld altijd gepredikt dat moslims zich buiten de 'blanke' federale en internationale politieke besluitvorming moesten houden. Farrakhan besloot gedurende de jaren tachtig zijn steun te betuigen aan de 'zwarte' democratische verkiezingskandidaat Jesse Jackson.⁹⁰ Deze 'Farrakhan-Jackson Alliance' kwam voornamelijk tot stand door een gemeenschappelijke visie op

---

⁸⁶ Dawn-Marie Gibson, *A History of the Nation of Islam: Race, Islam and the Quest for Freedom* (Santa Barbara, California 2012) 71-76.

⁸⁷ Gibson, *A History of the Nation of Islam*, 76.

⁸⁸ 'Ibidem' 75-80.

⁸⁹ 'Ibidem' 88-89.

⁹⁰ Jesse Louise Jackson, Sr., is een Amerikaanse baptistenpredikant, politicus en burgerrechtenactivist. Jackson was een nauwe volgeling en medewerker van de burgerrechtenactivist Martin Luther King. Gedurende de jaren tachtig groeide Jackson uit tot een belangrijke woordvoerder van de minderheden- en burgerrechtenbeweging in de Verenigde Staten. In 1984 en 1988 deed Jackson tweemaal een poging om de democratische kandidatuur voor het presidentschap te behalen.

de staat Israël. Veel Afro-Amerikanen koesterden enorme sympathie voor het onderdrukte Palestijnse volk door de 'blanke' staat Israël. Voor Farrakhan waren de Palestijnen 'Islamitische broeders' en onderdeel van de uitverkorene 'Original People' van Allah.⁹¹ Farrakhan stelde in zijn werk, *The Secret Relationship between Blacks and Jews*, dat voornamelijk Joden verantwoordelijk waren geweest voor de Trans-Atlantische slavenhandel.⁹² Hier is een vorm van antisemitisme te bespeuren.

Farrakhan vergrootte zijn politieke participatie door een groot aantal politieke reizen te ondernemen naar Libië, Ghana en Irak, waar hij onder andere de Libische president Gaddafi en de Iraakse president Saddam Hussain ontmoette. Net als Farrakhan, droomden deze leiders van een Pan-Afrikaanse dan wel Pan-Arabische toekomst, los van Westerse machtsuitoefening. Volgens Gibson dienden deze ontmoetingen voornamelijk als een poging van Farrakhan om internationale financiële en politieke steun te verkrijgen. Gedurende de jaren negentig breidde de NOI zich internationaal uit, met de oprichting van een vestiging in Brixton, Londen.⁹³

Binnen de Afro-Amerikaanse gemeenschap werden leefomstandigheden gekenmerkt door groeiende sociaaleconomische problemen zoals toenemende armoede, hogere werkloosheidscijfers, toenemende criminalisering en groeiende drugshandel. Volgens Farrakhan was de verspreiding van de drugsepidemie en de daaropvolgende 'War on Drugs' een samenzwering van de Amerikaanse federale overheid om de Afro-Amerikaanse gemeenschap te vernietigen.⁹⁴ Een visie die werd versterkt door een sterk groeiend arrestatiecijfer onder Afro-Amerikanen. *"That racism has historically played a prominent role in the arrest, detention, trial, sentencing, and incarceration of African Americans is well documented. (...) The largest rise in the incarceration rate of African American males occurred "simultaneously with the war on drugs."* zo stelt Gibson.⁹⁵ Afro-Amerikanen kregen daarnaast te maken met grootschalig politiegeweld. Blijvend geweld tegen jongeren zou veel later leiden tot het ontstaan van de 'Black Lives Matter' beweging (BLM).⁹⁶ Hedendaags staat de NOI binnen de Afro-Amerikaanse gemeenschap bekend om haar inzet voor het helpen van slachtoffers van politiegeweld

---

⁹¹ Dawn-Marie Gibson, *A History of the Nation of Islam: Race, Islam and the Quest for Freedom* (Santa Barbara, California 2012) 85-96.

⁹² Het werk *The Secret Relationship between Black and Jews* van Louis Farrakhan was uitgegeven in 1991. Het boek presenteert een onderzoek waaruit zou blijken dat Joden een dominante en oververtegenwoordigde rol hadden gespeeld in de Trans-Atlantische slavenhandel. Het boek is wereldwijd enorm bekritiseerd als zeer antisemitisch, waardoor de NOI officieel als antisemitische organisatie bekend kwam te staan. In 2010 kwam het tweede deel van dit boek uit met de subtitel *'How Jews Gained Control of the Black American Economy'*.

⁹³ Dawn-Marie Gibson, *A History of the Nation of Islam: Race, Islam and the Quest for Freedom* (Santa Barbara, California 2012) 96-104; 130.

⁹⁴ Gibson, *A History of the Nation of Islam*, 103-105.

⁹⁵ 'Ibidem' 104-109.

⁹⁶ De 'Black Lives Matter' beweging (BLM) is een internationale beweging die ontstaan is in de Afro-Amerikaanse gemeenschap in de VS als reactie op grootschalig politiegeweld tegen Afro-Amerikanen. De beweging begon in 2013 met een bekende campagne met de hashtag #BlackLivesMatter nadat George Zimmerman werd vrijgesproken voor de dood van de Afro-Amerikaanse jongere Trayvon Martin het jaar ervoor. Tegenwoordig zet de BLM beweging zich in tegen alle vormen van geweld tegen Afro-Amerikanen, zoals politiegeweld, 'racial profiling' en de over bestraffing van Afro-Amerikanen in het Amerikaanse rechtssysteem.

en het steunen van de BLM-beweging. In het volgende hoofdstuk zal dit dieper worden onderzocht.

Om de huidige religieus-ideologische doctrine van de NOI onder Farrakhan te kunnen onderzoeken, kan het best gekeken worden naar de officiële website van de organisatie. Onder de pagina *'The Muslim Program'* worden de belangrijkste religieus-ideologische principes gepresenteerd [Zie Bijlage 4].⁹⁷ Volgens de website zijn de belangrijkste religieuze principes: *"WE BELIEVE in the One God whose proper Name is Allah"*, *"WE BELIEVE in the Holy Qur'an and in the Scripture of all the Prophets of God."* en *"WE BELIEVE in the truth of the Bible, but we believe that it has been tampered with and must be reinterpreted so that mankind will not be snared by the falsehoods that have been added to it."*⁹⁸ Met 'God' in deze punten wordt verwezen naar Fard Muhammad. De NOI benadrukt dit met het punt, *"WE BELIEVE that Allah (God) appeared in the Person of Master W. Fard Muhammad, July, 1930; the long-awaited "Messiah" of the Christians and the "Mahdi" of the Muslims."*⁹⁹ Er is dus nog steeds sprake van fardisch monotheïsme. Tegenwoordig gelooft de NOI nog steeds in de Koran en de heiligheid van de geschriften en profeten. De NOI volgt een fardische interpretatie, waarin religieuze mythologie, profeten en wereldgeschiedenis gekoppeld worden aan Afrikaanse superioriteit en rassentheorieën. Met de aanpassing van de Bijbel verwijst de NOI naar de stelling van Elijah in *Message to the Blackman in America* dat de Bijbel door de Duivel [blanken] aangepast is om de donkere rassen te misleiden. Onder het leiderschap van Elijah stonden Afrikaanse superioriteit, Afrikaanse-rationale lotsbestemming en goddelijke uitverkorenheid binnen de religieuze doctrine centraal. Tegenwoordig stelt de NOI onder Farrakhan: *"We believe we [Afro-Amerikanen] are the people of God's choice, as it has been written, that God would choose the rejected and the despised. We can find no other persons fitting this description in these last days more than the so-called Negroes in America. We believe in the resurrection of the righteous."*¹⁰⁰ waarmee men nog steeds Elijah's principes volgt.

Naast Fardisch monotheïsme, Afrikaanse superioriteit en uitverkorenheid, is het separatisme van Elijah Muhammad tegenwoordig nog steeds belangrijk binnen de NOI. Op de website schrijft de NOI dat, *"WE BELIEVE this is the time in history for the separation of the so-called Negroes and the so-called white Americans. We believe the black man should be freed in name as well as in fact."*¹⁰¹ Daarnaast pleitten zij voor een Afro-Amerikaanse soevereine staat. *"If the white people are truthful about their professed friendship toward the so-called Negro, they can prove it by dividing up America with their slaves."*, zo stelt men.¹⁰² Over integratie stelt Farrakhan dat, *"WE BELIEVE that the offer of*

---

⁹⁷ Nation of Islam, *The Muslim Program: What the Muslims Believe*, (Chicago), <https://www.noi.org/muslim-program/>

⁹⁸ NOI, *The Muslim Program*, nummers 1, 2 en 3, <https://www.noi.org/muslim-program/>

⁹⁹ 'Ibidem' nummer 12, <https://www.noi.org/muslim-program/>

¹⁰⁰ NOI, *The Muslim Program*, nummer 5, <https://www.noi.org/muslim-program/>

¹⁰¹ NOI, *The Muslim Program*, nummer 7, <https://www.noi.org/muslim-program/>

¹⁰² NOI, *The Muslim Program*, nummer 9, <https://www.noi.org/muslim-program/>

integration is hypocritical and is made by those who are trying to deceive the black peoples into believing that their 400-year-old open enemies of freedom, justice and equality are, all of a sudden, their "friends." Furthermore, we believe that such deception is intended to prevent black people from realizing that the time in history has arrived for the separation from the whites of this nation."¹⁰³

Binnen dit hoofdstuk kan geconcludeerd worden dat de belangrijkste fardisch-religieuze principes, zoals monotheïsme, Afrikaanse superioriteit, raciale uitverkorenheid, lotsbestemming, separatisme en een wantrouwen van integratiepolitiek, zijn voortgezet in Farrakhan's NOI. Farrakhan besloot, in tegenstelling tot Muhammad, zijn politieke participatie te vergroten door internationale bondgenoten en steun in de Arabische wereld te verkrijgen. Hierbij moet wel gesteld worden dat Farrakhan gedurende de jaren tachtig en negentig een aantal keren genoodzaakt was van Elijah's principes te wijken. De religieus-ideologische doctrine van de moderne NOI wordt voortreffelijk uiteengezet op de officiële website van de organisatie. De onderzoeksresultaten uit dit hoofdstuk sluiten uitstekend aan op de stellingen van de historicus Gibson. Waar deze bevindingen niet direct aansluiten op Gibson's stellingen, vullen de onderzoeksgegevens elkaar wel goed aan. In het volgende hoofdstuk zullen contemporaine religieuze uitingen en retoriek binnen de NOI worden onderzocht.

---

¹⁰³ NOI, *The Muslim Program*, nummer 9, <https://www.noi.org/muslim-program/>

Hoofdstuk 3.2: Praktische uitingen van de religie gedurende de periode 2010-2016

“I believe that Elijah Muhammad was a warner for America. Elijah Muhammad said that America would suffer. Now look at America. Something horrible is happening almost every day. That is God’s Judgement of America as it was written. You’ve destroyed cities and towns in Europe, Africa and the Middle East. This is just the beginning.” – Louis Farrakhan (2016).¹⁰⁴

Nu de fardisch-religieuze ideologie van de NOI onder Farrakhan is onderzocht en vergeleken met Elijah Muhammad, kunnen hedendaagse praktische manifestaties van deze ideologie worden geanalyseerd. Uit het vorige hoofdstuk kan worden geconcludeerd dat Farrakhan de fardische principes van separatisme, het veroordelen van de Amerikaanse samenleving en politiek en de rassentheorieën pleitte voort te zetten. De vraag is echter in hoeverre de organisatie deze fundamentele principes in de praktijk en retoriek daadwerkelijk nastreeft.

Gedurende een interview met de conservatieve Amerikaanse politieke commentator Alex Jones, stelt Farrakhan dat: *“First of all, we have to understand nature. God says in the Qur-an: “I created you into tribes and families, that you should know one another.” Well, your tribe is not my tribe. If I’m not a person that would suffice the needs of my tribe, then I’m not being true to who I am.”*¹⁰⁵ In dit interview lijkt Farrakhan het fardisch-religieuze principe van raciaal separatisme te bevestigen. In tegenstelling tot het oorspronkelijke fardisme stelt Farrakhan, wellicht onbewust, dat de blanken een geschapen ‘tribe’ van Allah zijn in plaats van geschapen door Yakub [de Duivel]. Hier lijkt een verandering te bespeuren in de striktheid van het fardische separatisme en rassentheorieën.

De historicus Gibson stelt dat de NOI onder Farrakhan al vanaf de jaren negentig Latino’s en inheemse Amerikanen tot de organisatie liet toetreden. Volgens Gibson werd de organisatie in 2010 opengesteld voor blanken. Alhoewel men onderling te maken kreeg met racisme en discriminatie, werd het vanaf dat moment mogelijk voor Amerikanen van alle etnische achtergronden om toe te treden. Daarnaast werd het vanaf 2010 mogelijk en gedoogd voor leden om in ‘interraciaal’ huwelijken te treden.¹⁰⁶ Alhoewel Farrakhan in theorie pleit voor raciaal separatisme, laat de NOI dit principe in de praktijk dus regelmatig vallen.

Wat betreft het veroordelen van de ‘blanke’ Amerikaanse samenleving en politiek lijken Farrakhan en de contemporaine NOI de traditie van Elijah voort te zetten. Zo stelt Farrakhan in een speech van 17 augustus 2014 dat, *“The blacks are the victim of a conspiracy, by the American*

---

¹⁰⁴ Alex Jones, ‘The Alex Jones Interview’ (Jan. 20, 2016), The Final Call Productions, <https://www.youtube.com/watch?v=4EdPsyZSCgA> (Gepubliceerd op 20-01-2015), (Geraadpleegd op 03-03-2017).

¹⁰⁵ Alex Jones, ‘The Alex Jones Interview’ (Jan. 20, 2016), The Final Call Productions, <https://www.youtube.com/watch?v=4EdPsyZSCgA> (Gepubliceerd op 20-01-2015), (Geraadpleegd op 03-03-2017).

¹⁰⁶ D. Gibson, *A history of the Nation of Islam: Race, Islam and the Quest for Freedom* (Santa Barbara, 2012) 138, 150-158.

government itself. (...) In every city where black people live, black men are shot down by white police. The government has a plan to destroy black youth and destroy the black people”¹⁰⁷ Daarnaast veroordeelt Farrakhan de Amerikaanse maatschappij voor de acceptatie van en tolerantie tegenover naaktheid, openlijke seksualiteit, homoseksualiteit, transgenders, abortus en het homohuwelijk.¹⁰⁸ Betreffende abortus stelt Farrakhan dat, “The womb is the lab of God. God makes greatness from the womb of a woman. That’s why I am against abortion.”¹⁰⁹ Net als Elijah Muhammad, vergelijkt Farrakhan de Amerikaanse samenleving met ‘Sodom and Gomorra’. Hij stelt dat, “Babylon Is America and we are against the will of God.”¹¹⁰

Op dit punt zet Farrakhan de principes van Elijah Muhammad voort. Vanwege een veranderende Amerikaanse maatschappij voegt Farrakhan hier contemporaine politieke en culturele kwesties aan toe, zoals de houding tegen abortus, het homohuwelijk en (de acceptatie van) homoseksualiteit. Over de toekomst van de VS en ‘God’s Judgement’ stelt Farrakhan dat: “Most of you who disrespect the prophets and disrespect the scriptures, you are the ones who the almighty God is punishing through the dead of our people.”¹¹¹, “It is the divine power of the almighty God of Allah, that is now bringing about the destruction of the United States of America.”¹¹² En “A war is coming. And that war will clean the sleight. And what will be left, will be the way that we will all live together. God is going to set up a new government. Where we can live in peace.”¹¹³

Zoals in het vorige hoofdstuk gesteld, brak Farrakhan op twee fronten met het fardisme van Elijah. De toenadering tot de internationale gemeenschap (de internationalisering van de NOI) en het openlijke antisemitisme. In 2010 bezocht de Libische president Gadhafi het hoofdkwartier van de VN in New York. De officiële website van de NOI publiceerde op dat moment een artikel genaamd, “The Nation of Islam welcomes Muammar Gadhafi.”¹¹⁴ Hierin stelde Farrakhan dat: “Ever since we have known him [Gadhafi], he has been a friend of the struggle of Black people all over the World for true liberation. Brother Gadhafi was and is a true revolutionary who is still evolving towards the destiny that

---

¹⁰⁷ Louis Farrakhan, ‘Min. Farrakhan on the killing of Michael Brown & Conspiracy to Destroy Black Youth, Mosque Maryam, Chicago, Illinois. (17-08-2014). <https://www.noi.org/black-youth-targeted/> NOI.org. (Geraadpleegd 04-03-2014).

¹⁰⁸ Alex Jones, ‘The Alex Jones Interview’ (Jan. 20, 2016), The Final Call Productions, <https://www.youtube.com/watch?v=4EdPsyZSCgA> (Gepubliceerd op 20-01-2015), (Geraadpleegd op 03-03-2017).

¹⁰⁹ Alex Jones, ‘The Alex Jones Interview’ (Jan. 20, 2016), The Final Call Productions, <https://www.youtube.com/watch?v=4EdPsyZSCgA> (Gepubliceerd op 20-01-2015), (Geraadpleegd op 03-03-2017).

¹¹⁰ Alex Jones, ‘The Alex Jones Interview’ (Jan. 20, 2016), The Final Call Productions, <https://www.youtube.com/watch?v=4EdPsyZSCgA> (Gepubliceerd op 20-01-2015), (Geraadpleegd op 03-03-2017).

¹¹¹ Louis Farrakhan, ‘Min. Farrakhan on the killing of Michael Brown & Conspiracy to Destroy Black Youth, Mosque Maryam, Chicago, Illinois. (17-08-2014). <https://www.noi.org/black-youth-targeted/> NOI.org. (Geraadpleegd 04-03-2014).

¹¹² Alex Jones, ‘The Alex Jones Interview’ (Jan. 20, 2016), The Final Call Productions, <https://www.youtube.com/watch?v=4EdPsyZSCgA> (Gepubliceerd op 20-01-2015), (Geraadpleegd op 03-03-2017).

¹¹³ Alex Jones, ‘The Alex Jones Interview’ (Jan. 20, 2016), The Final Call Productions, <https://www.youtube.com/watch?v=4EdPsyZSCgA> (Gepubliceerd op 20-01-2016), (Geraadpleegd op 03-03-2017).

¹¹⁴ Louis Farrakhan, ‘The Nation of Islam Welcomes Muammar Gadhafi’ (22-09-2010) http://www.finalcall.com/artman/publish/featuredFarrakhanArticle/article_6445.shtml (Geraadpleegd 04-03-2017).

Allah (God) has for him (...) to move the independent states of Africa to form the United States of Africa, thus bringing Africa fully and powerfully into the 21st century as a major contributor on the World scene in all aspects of World Affairs.”¹¹⁵ Hier integreert de NOI de fardische islam met het behouden van internationale bondgenoten. In de daaropvolgende jaren zou Farrakhan zich openlijk tegen de oorlog in Libië keren en president Gadhafi in de Amerikaanse media steunen.¹¹⁶ Aanvullend op deze vormen van internationalisering van de NOI stelt Gibson dat Farrakhan het ontstaan van IS in Syrië en Irak bij de Amerikaanse overheid legt. Farrakhan zou hebben gesteld dat IS “America’s bastard child” is.¹¹⁷

In tegenstelling tot Elijah Muhammad heeft Farrakhan zich de laatste jaren regelmatig schuldig gemaakt aan antisemitische uitingen en uitspraken. Zo schreef Farrakhan in juni 2010 een brief aan de Joodse ‘Anti-Defamation League’ waarin hij stelde dat, “I have dared to be critical of what I and many others feel is Jewish behavior that has ill-affected Black people and others.”¹¹⁸ En: “These scholars, Rabbis and historians have given to us an undeniable record of Jewish anti-Black behavior, starting with the horror of the trans-Atlantic slave trade, plantation slavery, Jim Crow, sharecropping, the labor movement of the North and South, the unions and the misuse of our people that continues to this very moment. (...) your history with us shows you have been our worst enemy.”¹¹⁹ Hier geeft Farrakhan Joden de schuld van verscheidene vormen van het onderdrukken van de Afro-Amerikanen en stelt hij de Joden verantwoordelijk voor de Trans-Atlantische slavenhandel en de slavernij. Daarnaast predikte Farrakhan op verscheidene momenten dat, “Black people should not favor the Jews.”¹²⁰ en dat Joden “have a gutter religion, that cannot be under God’s name. Most Christians follow a dirty religion. The slavery, slave trade, colonization, nationalism and war waging in the name of Jesus. That is a dirty religion.”¹²¹ Hier zijn Fardische rassentheorieën en separatisme tussen Joden en Afro-Amerikanen zichtbaar.

Dit antisemitisme manifesteerde zich de afgelopen jaren in het op antisemitische wijze bekritisieren van de staat Israël en het steunen van Hamas en de onderdrukte Palestijnen. Farrakhan stelde op 17 augustus 2014 het volgende: “Helpless Palestinians, against the armed might of Israel.

---

¹¹⁵ Louis Farrakhan, ‘The Nation of Islam Welcomes Muammar Gadhafi’ (22-09-2010)

http://www.finalcall.com/artman/publish/featuredFarrakhanArticle/article_6445.shtml (Geraadpleegd 04-03-2017).

¹¹⁶ Louis Farrakhan, ‘Minister Farrakhan’s Press Conference on U.S., NATO War Against Libya’ (2011). <https://www.noi.org/minister-farrakhan-us-nato-war-against-libya/> NOI.org, (Geraadpleegd op 04-03-2017).

¹¹⁷ D. Gibson, ‘The Nation of Islam, Louise Farrakhan and the men who follow him’ (2016) 163-165, 175.

¹¹⁸ Louis Farrakhan, ‘Minister Louis Farrakhan’s Letter to Anti-Defamation League Director, Abraham Foxman’ (2010) <https://www.noi.org/the-honorable-minister-louis-farrakhans-june-24-2010-letter-to-antidefamation-league-director-abraham-foxman/> NOI.org, (Geraadpleegd op 04-03-2017).

¹¹⁹ Louis Farrakhan, ‘Minister Louis Farrakhan’s Letter to Anti-Defamation League Director, Abraham Foxman’ (2010) <https://www.noi.org/the-honorable-minister-louis-farrakhans-june-24-2010-letter-to-antidefamation-league-director-abraham-foxman/> NOI.org, (Geraadpleegd op 04-03-2017).

¹²⁰ Louis Farrakhan, ‘Minister Farrakhan on Israel’s Genocide in Gaza’ (2014) <https://www.noi.org/israels-genocide-gaza/> NOI.org, (Geraadpleegd op 04-03-2017).

¹²¹ Louis Farrakhan, ‘Minister Farrakhan on Israel’s Genocide in Gaza’ (2014) <https://www.noi.org/israels-genocide-gaza/> NOI.org, (Geraadpleegd op 04-03-2017).

*With weapons given to them by White America. (...) You tell me who the real terrorist is!*¹²² en dat, *“We, the black race, are the best to adapt. But even the most adaptable people will say..... enough is enough. In Gaza, Hamas is willing to commit to suicide. Every child that died is a martyr, every male and female that was slaughtered, was a martyr. De Holy Qur’an says, “Think not of those who die or slain in the way of God is dead, nay they are alive but you perceive not”*¹²³

Binnen dit hoofdstuk kan geconcludeerd worden dat de NOI onder het leiderschap van Farrakhan de fardische principes van Elijah Muhammad maar deels in stand hield. Op basis van het interview met Alex Jones en de mogelijkheid van blanken tot toetreding binnen de organisatie kan gesteld worden dat de houding tegenover blanken enigszins is afgezwakt. Deze onderzoeksgegevens werden al verondersteld en geconcludeerd door de historicus Gibson. Wat betreft de veroordeling van de Amerikaanse samenleving en politiek lijkt de contemporaine NOI de traditie van Elijah voort te zetten. In tegenstelling tot Elijah houdt Farrakhan zich bezig met de internationalisering van het fardisme, het openlijk uiten van antisemitisme en het bekritisieren van de staat Israël. Deze onderzoeksgegevens, afkomstig na bronanalyse van de officiële website van de NOI, vullen de stellingen en conclusies van de historicus Gibson dan ook deels aan. Net als door Gibson gesteld, kan geconcludeerd worden dat er binnen de contemporaine NOI sprake is van een grotere mate van internationalisering. Historici hebben tot op heden de onderwerpen van het fardische antisemitisme en de antisemitische wijze van bekritisering van de staat Israël maar zelden in hun onderzoeken verwerkt. De onderzoeksgegevens uit dit onderzoek vullen de conclusies en stellingen van andere historici dan ook sterk aan. In het volgende hoofdstuk zal een algemene conclusie over dit onderzoek worden gepresenteerd.

---

¹²² Louis Farrakhan, ‘Minister Farrakhan on Israel’s Genocide in Gaza’ (2014) <https://www.noi.org/israels-genocide-gaza/> NOI.org, (Geraadpleegd op 04-03-2017).

¹²³ Louis Farrakhan, ‘Minister Farrakhan on Israel’s Genocide in Gaza’ (2014) <https://www.noi.org/israels-genocide-gaza/> NOI.org, (Geraadpleegd op 04-03-2017).

Hoofdstuk 4: Conclusie

In de inleiding van dit onderzoek werd gesteld dat er tot op heden sprake was van wetenschappelijke verwaarlozing binnen de historiografie en wetenschappelijke onderzoeken van verscheidene historici betreffende de religieus-ideologische doctrine van de NOI. Een diepe analyse van de religieus-ideologische dimensie bleef binnen deze onderzoeken grotendeels uit. De uitgebreide onderzoeksgegevens die uit dit onderzoek voortkomen geven aan dat de religieus-ideologische identiteit van de organisatie wel degelijk grondig onderzocht kan worden. Binnen dit onderzoek stond de volgende hoofdvraag centraal: Wat was de betekenis en positie van religie binnen de ideologie van de Nation of Islam in de Verenigde Staten in de perioden 1960-1965 en 2010-2016 en in hoeverre zijn deze veranderd?

Het eerste hoofdstuk bood een historisch kader, waarmee het ontstaan van fardisch religieus-ideologische opvattingen, zoals een blanke duivelstheorie, racisme, separatisme en wantrouwen naar het Amerikaanse politieke systeem, verklaard zouden kunnen worden. Er moet worden toegelicht dat het hier gaat om een veronderstelling en een historisch kader, geen concluderende stelling waarmee het ontstaan van de NOI wordt verklaard. Op basis van literatuurstudie en bronanalyse kan gesteld worden dat slechte sociaaleconomische leefomstandigheden binnen de Afro-Amerikaanse gemeenschap een vruchtbare voedingsbodem vormden voor Afro-Amerikaans nationalisme en religieus fundamentalisme en radicalisme. Hiermee kan natuurlijk niet gesteld, maar wel verondersteld, worden dat dit de voornaamste redenen waren voor de volgelingen van Elijah Muhammad om zich te bekeren tot de fundamentalistische fardische islam.

Om correcte en duidelijke conclusies te kunnen trekken op basis van de onderzoeksgegevens is het belangrijk om een duidelijk verschil te maken tussen de fardisch religieus-ideologische opvattingen in de 'theorie' en in de 'praktijk'. Bepaalde religieuze opvattingen zouden in theorie kunnen worden aangehangen, terwijl zij in de praktijk slechts deels nageleefd of zelfs compleet verlaten worden.

Binnen dit onderzoek kan verondersteld worden dat de fardische islam voor veel maatschappelijk achtergestelde Afro-Amerikanen een 'rationele' verklaring bood voor hun maatschappelijke positie. De fardische islam wist deze verklaring te onderbouwen met een alternatieve geschiedenis en een sterke spirituele boodschap.

In hoofdstuk 2.1 kan op basis van grondig bronanalyse van *Message to the Blackman in America* worden geconcludeerd dat het fardisme een sterk verwantschap vertoont met de joods-christelijke en orthodox-islamitische tradities. Daarnaast kan worden opgemaakt dat het fardisme gedurende de jaren zestig Afrikaans-rationele, nationalistische, racistische, separatistische en eugenetische elementen bevatte. Hierin stonden Afrikaanse superioriteit en blanke inferioriteit,

gepaard met sterke dehumanisering en een 'blanke duivelstheorie', centraal. Opvallend is dat deze fundamentele opvattingen enige gelijkenis en verwantschap vertonen met het blanke racisme, maar vanuit Afro-Amerikaans perspectief. Hier zou verondersteld kunnen worden dat de NOI en het fardisme voornamelijk zijn ontstaan om weerstand te bieden tegen het (blanke) racisme en de uitwassen daarvan. Op basis van verdere onderzoeksgegevens kan daarnaast verondersteld worden dat naarmate de maatschappelijke en raciale segregatie en discriminatie sterk afnamen, het handelen van de NOI wat is afgezwakt en dat de organisatie zich meer internationaal ging oriënteren. Ondanks deze ontwikkelingen heeft de religieuze ideologie van het fardisme het grotendeels overleefd. Het radicale karakter van het fardisme is te verklaren door het feit dat deze ideologie in een tijd van grote rassenongelijkheid tot stand is gekomen. Deze onderzoeksgegevens bieden een nuttige aanvulling op de stellingen en onderzoeken van de verscheidene historici verwerkt in de inleiding.

De gebruikte bronnen binnen hoofdstuk 2.2 vormen mijns inziens zeer relevante en nuttige bronnen om de onderzoeksgegevens en daaruit getrokken conclusies te kunnen bevestigen of te weerleggen. De gebruikte bronnen (spotprenten uit de krant *Muhammad Speaks*, *The Malcolm X Interview* en de *God's Judgement of White America Speech*) vormen dan ook een goede representatie van praktische uitingen van de NOI. Op basis van bronanalyse kan gesteld worden dat de NOI beïnvloed werd door twee bredere nationale en internationale ontwikkelingen. Deze ontwikkelingen betreffen het ontstaan van de Afro-Amerikaanse Mensenrechtenbeweging en het dekolonisatieproces in Afrika en Azië. Er kan worden geconcludeerd dat de NOI zichzelf niet identificeerde met de bredere Afro-Amerikaanse Mensenrechtenbeweging. Muhammad bekritiseerde regelmatig prominente mensenrechtenactivisten en liet zich vaak negatief uit over de fundamentele doelstellingen van het pacifisme, de rassenmenging en de wens op integratie van de bredere Mensenrechtenbeweging. Het fardisme vormde dan ook een tegenstrijdige ideologie in acties, opvattingen en doelstellingen tegenover de bredere Mensenrechtenbeweging. Uit bronanalyse kan geconcludeerd worden dat het ontstaan van de Afro-Amerikaanse Mensenrechtenbeweging de religieus-ideologische opvattingen van de fardische islam wel deels hebben beïnvloed en gevormd. Op basis van deze onderzoeksgegevens kan hetzelfde echter niet gesteld worden voor het dekolonisatieproces in Azië en Afrika. De NOI zag in het dekolonisatieproces, en dan met name in de conflicten en het massale geweld waarmee deze gepaard ging, een bevestiging voor hun racistische religieus-ideologische opvatting van het duivelse karakter van het blanke ras. Hier zou verondersteld kunnen worden dat de fascinatie van de organisatie met de rest van de Derde Wereld een voorbode was voor de latere organisatorische internationalisering onder het leiderschap van Farrakhan. De onderzoeksgegevens bevestigen daarnaast dat fardische opvattingen van separatisme en racisme door de NOI in de praktijk wel degelijk werden nagestreefd.

Alhoewel de bronanalyse van hoofdstuk 3.1 zich voornamelijk beperkt tot de pagina *The*

Muslim Program van de officiële website van de NOI, vormt deze bron wel een zeer relevante bron binnen dit onderzoek. Op basis van deze bron kunnen een groot aantal conclusies worden getrokken betreffende de fardisch religieus-ideologische opvattingen van de contemporaine NOI van Louis Farrakhan. De hedendaagse organisatie onderschrijft nog steeds fardisch monotheïsme, verwantschap met joods-christelijke en orthodox-islamitische tradities, Afrikaanse superioriteit, blanke inferioriteit, goddelijke uitverkorenheid en raciaal separatisme. De onderzoeksgegevens stellen daarnaast dat Farrakhan het element van antisemitisme aan de fardisch religieuze doctrine heeft toegevoegd. Er kan hier echter niet worden geconcludeerd waarom Farrakhan besloot deze opvatting in de doctrine te integreren. Met het gebruik van een relevante bron zoals de officiële website van de organisatie kan gesteld worden dat getrokken conclusies over de inhoud van de contemporaine invulling van de fardische religie, ten minste in theorie, zeer accuraat en betrouwbaar zijn.

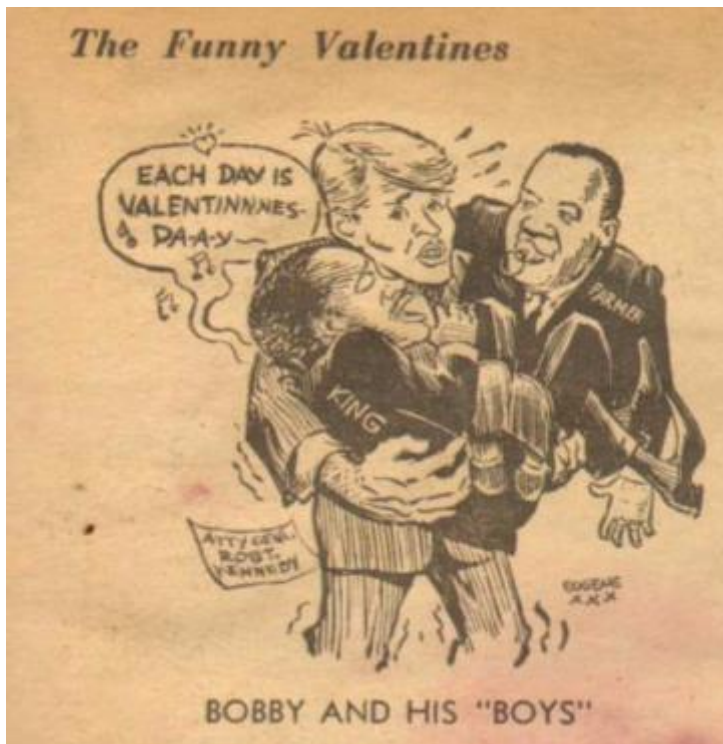
Om de praktische vormgeving van de fardische islam door de contemporaine NOI te kunnen onderzoeken is in hoofdstuk 3.2 gebruik gemaakt van een bronanalyse van een uitgebreid interview met Louis Farrakhan in *The Alex Jones Interview* en een groot aantal gepubliceerde artikelen van de officiële website van *NOI.org*. Op basis van deze bronnen kan geconcludeerd worden dat de houding tegenover blanke Amerikanen en daarmee het separatistische gedachtegoed, in theorie, binnen de contemporaine NOI sterk is afgezwakt. Wat betreft de veroordeling van de Amerikaanse samenleving en politiek lijkt de contemporaine NOI de traditie van Elijah voort te zetten. Uit onderzoeksgegevens kan daarnaast gesteld worden dat Farrakhan's religieus-ideologische fardisme manifesteerde in homofobische en antisemitische uitlatingen en de internationalisering van het fardisme en de NOI.

Alhoewel dit onderzoek een nuttige bijdrage levert aan het hedendaagse historiografisch debat betreffende de NOI en de bredere Afro-Amerikaanse islam, zijn er nog veel vragen onbeantwoord. Om het historiografisch debat nieuw leven in te blazen, om de Afro-Amerikaanse islam beter te kunnen begrijpen en om het toenemende belang van de islam binnen de Afro-Amerikaanse gemeenschap te kunnen begrijpen is het noodzakelijk dat historici de religieus-ideologische doctrine van de NOI en soortgelijke organisaties grondig blijven onderzoeken. Desbetreffende onderzoeken zouden een grote bijdrage kunnen leveren aan de Amerikaanse publieke opinie en de politieke agenda. Voor verder onderzoek is het voor historici interessant om de fardische islam te vergelijken met de orthodoxe islamitische traditie in Amerika. Daarnaast zou onderzocht kunnen worden in hoeverre het gebruik van de term 'islam' binnen de Amerikaanse politiek en media, voornamelijk na de aanslagen van 11 september 2001, slaat op Afro-Amerikaanse organisaties zoals de NOI. Als directe aanvulling op dit onderzoek zouden historici religieus-ideologische veranderingen binnen deze onderzoeksperioden verder kunnen analyseren. Waarom en wanneer vonden deze religieus-ideologische veranderingen precies plaats? Daarnaast zou de toenemende internationalisering van de fardische islam verder onderzocht kunnen worden. Toekomstig onderzoek zou daarnaast kunnen onderzoeken waarom het

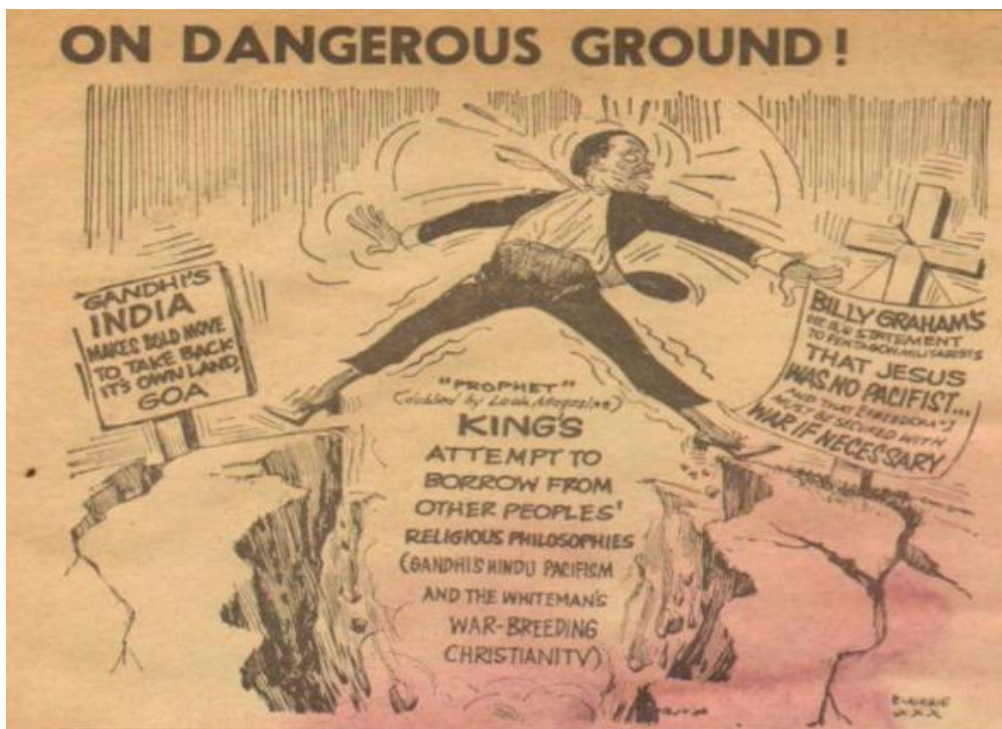
separatistische gedachtegoed onder het leiderschap van Farrakhan is afgezwakt. Heeft dit te maken met een veranderende Amerikaanse samenleving? Of is de NOI minder radicaal geworden? Verder zou een vergelijkend onderzoek tussen de NOI en andere Afro-Amerikaanse islamitisch-religieuze organisaties een interessante onderzoeksbijdrage zijn. Dergelijke onderzoeken werpen wellicht nieuw licht op de religieus-ideologische doctrine van de NOI en de Afro-Amerikaanse islam in het algemeen.

Bijlagen:

[1] 'The Funny Valentine' (Aug. 1962).

[2] 'On Dangerous Ground' (Aug. 1962).

[3] 'Dinner at the Whitehouse' (Feb. 1962).

[4] The Muslim Program: What the Muslims Believe.

What The Muslims Believe

1. **WE BELIEVE** in the One God whose proper Name is Allah.
2. **WE BELIEVE** in the Holy Qur'an and in the Scriptures of all the Prophets of God.
3. **WE BELIEVE** in the truth of the Bible, but we believe that it has been tampered with and must be reinterpreted so that mankind will not be snared by the falsehoods that have been added to it.
4. WE BELIEVE in Allah's Prophets and the Scriptures they brought to the people.
5. WE BELIEVE in the the resurrection of the dead—not in physical resurrection—but in mental resurrection. We believe that the so-called Negroes are most in need of mental resurrection; therefore they will be resurrected first. Furthermore, we believe we are the people of God's choice, as it has been written, that God would choose the rejected and the despised. We can find no other persons fitting this description in these last days more that the so-called Negroes in America. We believe in the resurrection of the righteous.
6. WE BELIEVE in the judgment; we believe this first judgment will take place as God revealed, in America...
7. WE BELIEVE this is the time in history for the separation of the so-called Negroes and the so-called white Americans. We believe the black man should be freed in name as well as in fact. By this we mean that he should be freed from the names imposed upon him by his former slave masters. Names which identified him as being the slave master's slave. We believe that if we are free indeed, we should go in our own people's names—the black people of the Earth.
8. WE BELIEVE in justice for all, whether in God or not; we believe as others, that we are due equal justice as human beings. We believe in equality—as a nation—of equals. We do not believe that we are equal with our slave masters in the status of "freed slaves."

We recognize and respect American citizens as independent peoples and we respect their laws which govern this nation.

9. **WE BELIEVE** that the offer of integration is hypocritical and is made by those who are trying to deceive the black peoples into believing that their 400-year-old open enemies of freedom, justice and equality are, all of a sudden, their "friends." Furthermore, we believe that such deception is intended to prevent black people from realizing that the time in history has arrived for the separation from the whites of this nation.

If the white people are truthful about their professed friendship toward the so-called Negro, they can prove it by dividing up America with their slaves. We do not believe that America will ever be able to furnish enough jobs for her own millions of unemployed, in addition to jobs for the 20,000,000 black people as well.

10. WE BELIEVE that we who declare ourselves to be righteous Muslims, should not participate in wars which take the lives of humans. We do not believe this nation should force us to take part in such wars, for we have nothing to gain from it unless America agrees to give us the necessary territory wherein we may have something to fight for.
11. WE BELIEVE our women should be respected and protected as the women of other nationalities are respected and protected.
12. **WE BELIEVE** that Allah (God) appeared in the Person of Master W. Fard Muhammad, July, 1930; the long-awaited "Messiah" of the Christians and the "Mahdi" of the Muslims.

We believe further and lastly that Allah is God and besides HIM there is no god and He will bring about a universal government of peace wherein we all can live in peace together.

Literatuurlijst:

Primaire bronnen:

- Civil Rights Act of 1866, http://www.pbs.org/wgbh/amex/reconstruction/activism/ps_1866.html (1866).
- Farrakhan, Louis, 'Dr. Martin Luther King. Not a 'Dreamer', but a Man Evolving Toward a Common Goal for His People' http://www.finalcall.com/artman/publish/Minister_Louis_Farrakhan_9/article_102058.shtml (2015).
- Farrakhan, Louis, 'Min. Farrakhan on the killing of Michael Brown & Conspiracy to Destroy Black Youth', <https://www.noi.org/black-youth-targeted/> (Chicago, Illinois, Augustus 2014).
- Farrakhan, Louis, 'Minister Farrakhan on Israel's Genocide in Gaza' <https://www.noi.org/israels-genocide-gaza/> (Chicago, Illinois, 2014).
- Farrakhan, Louis, 'Minister Farrakhan's Press Conference on U.S., NATO War Against Libya', <https://www.noi.org/minister-farrakhan-us-nato-war-against-libya/> (Chicago, Illinois, 2011).
- Farrakhan, Louis, 'Minister Louis Farrakhan's Letter to Anti-Defamation League Director, Abraham Foxman', <https://www.noi.org/the-honorable-minister-louis-farrakhans-june-24-2010-letter-to-antidefamation-league-director-abraham-foxman/> (Chicago, Illinois, 2010).
- Farrakhan, Louis, 'The Nation of Islam Welcomes Muammar Gadhafi' http://www.finalcall.com/artman/publish/featuredFarrakhanArticle/article_6445.shtml (Chicago, Illinois, September 2010).
- Haley, Alex, 'The Malcolm X Interview', <https://www.unix-ag.uni-kl.de/~moritz/Archive/malcolmx/malcolmx.playboy.pdf>; (Washington 1963).
- Imam Karim, Benjamin, 'God's Judgement of White America', http://www.malcolm-x.org/speeches/spc_120463.html (4 December 1963).
- Indiana Series Secure Utilities Underground, *Muhammad Speaks*, <https://issuu.com/muhammadspeaks/docs/may1960>
- Indiana Series Secure Utilities Underground, *Muhammad Speaks*, <https://issuu.com/muhammadspeaks/docs/feb-1962>; (Chicago, Februari 1962).
- Indiana Series Secure Utilities Underground, *Muhammad Speaks*, <https://issuu.com/muhammadspeaks/docs/april-1962> (Chicago, April 1962).
- Indiana Series Secure Utilities Underground, *Muhammad Speaks*, <https://issuu.com/muhammadspeaks/docs/extra-aug-62> (Chicago, Augustus 1962).
- Indiana Series Secure Utilities Underground, *Muhammad Speaks*, <https://issuu.com/muhammadspeaks/docs/7-16-65> (Chicago, Juli 1965).
- Indiana Series Secure Utilities Underground, *Muhammad Speaks*, <https://issuu.com/muhammadspeaks/docs/12-10-65> (Chicago, December 1965).
- Muhammad, Elijah, *Message to the Blackman in America*, (Chicago 1965).
- NOI.org, 'History of the Nation of Islam', <https://www.noi.org/noi-history/> (28 maart 1996).

- NOI.org, 'The Muslim Program: What the Muslims Believe' <https://www.noj.org/muslim-program/>; (Chicago; datum onbekend).

- The American Constitution, *13th Amendment*, <http://law2.umkc.edu/faculty/PROJECTS/FTRIALS/CONLAW/thirteenthamendment.html> (1865).

Secundaire Bronnen:

- Clegg III, C. A., *An Original Man, The Life and Times of Elijah Muhammad* (1e druk; 1998).

- Edozie, R.K. en Stokes, C., *Malcolm X's Michigan Worldview: An Exemplar for Contemporary Black Studies* (1e druk; Michigan 2015).

- Gibson, D., *A history of the Nation of Islam* (1e druk; Santa Barbara 2012).

- Gibson, D., *The Nation of Islam, Louise Farrakhan and the men who follow him* (1e druk, Santa Barbara 2016).

- Hodes, Martha, *The sexualization of Reconstruction Politics: White woman and Black Men in the South after the Civil War*, *Journal of the History of Sexuality*, Vol. 3, No. 3, Special Issue: African American Culture and Sexuality. (Januari 1993).

- McPheeters, S., 'When Malcolm X met the Nazi's' https://www.vice.com/en_us/article/when-malcolm-x-met-the-nazis-0000620-v22n4 (16 April 2015).

- Sanders, V., *Civil Rights and Social Movements in the America's* (1e druk; London 2013).

- Seekdaur, L. H. K., *Malcolm X, The Pragmatic Nationalist* (1e druk; Hamburg 2014).

- Williamsen, J., *After Slavery: The Negro in South Carolina during Reconstruction* (New York 1975).